

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
HUNGARIAN CENTRAL STATISTICAL OFFICE

FELSŐOKTATÁS ÉS
FELSŐOKTATÁSI KUTATÁS
2003

TERTIARY EDUCATION AND R&D
2003

BUDAPEST, 2004

Készült – Compiled by:

a KSH Életszínvonal- és emberierőforrás-statisztikai főosztályának
Kultúrstatistikai osztályán – *Living Standards and Human
Resources Statistics Department, Cultural Statistics Section of HCSO*

Főosztályvezető – Head of Department:

dr. Lakatos Judit

Osztályvezető – Head of Section:

Janák Katalin

Összeállította – Contributed by:

Dr. Szunyogh Zsuzsanna
Csernyák Mariann Natália
Zaláné Olbrich Anikó

Másodlagos publikálás csak a forrás megjelölésével történhet!
A kiadvány kialakítása egyedi, annak tördelési, grafikai, elrendezési és megjelenési
megoldásai a KSH tulajdonát képezik. Ezek átvétele, alkalmazása esetén
a KSH engedélyét kell kérni.

*Any secondary publication is allowed only by the indication of source.
All rights concerning the layout graphics and design work of this publication
are reserved for HCSO. Any kind of reproduction of
them have to be approved by HCSO.*

A kiadvány megrendelhető – *This publication can be ordered:*

KSH Marketingosztályán – *HCSO, Marketing Section,*
1024 Budapest II., Keleti Károly u. 5–7.

Telefon: 345–6570 – *Phone: (36–1) 345–6550*

Fax: (36–1) 345–6699

E-mail: marketing.ksh@office.ksh.hu

A kiadvány megvásárolható – *This publication can be purchased:*

KSH Statisztikai Szakkönyvesbolt – *Statistical Bookshop*
1024 Budapest II., Keleti Károly u. 10.

Telefon – *Phone: (36–1) 212–4348,*

valamint a KSH megyei igazgatóságain – *and at the county directorates of the HCSO*

Információs szolgálat – *Information section:*

Telefon – *Phone: (36–1) 345–6789; Fax: (36–1) 345–6788*

Internet: <http://www.ksh.hu>

Tartalom

Contents

I. ÖSSZEFOGLALÓ	5
<i>SUMMARY</i>	11
II. TÁBLÁZATOK	15
<i>TABLES</i>	
A) FELSŐFOKÚ OKTATÁS	17
<i>TERTIARY EDUCATION</i>	
1. A hallgatók számának alakulása az egyetemi és főiskolai szintű képzésben	17
<i>Number of students in university and college level education</i>	
2. Az oktatók számának alakulása	17
<i>Number of lecturers</i>	
3. Az oklevelet szerzett hallgatók számának alakulása	18
<i>Number of students graduated</i>	
4. Az egyetemi doktori (PhD-) és mesterképzésben (DLA) részt vevő hallgatók számának alakulása	18
<i>Number of students in PhD and DLA training</i>	
5. A költségvetés felsőoktatásra fordított kiadásai	19
<i>Budgetary expenditure on tertiary education</i>	
B) TUDOMÁNYOS KUTATÁS	20
<i>R&D ACTIVITIES</i>	
1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek adatai	20
<i>Data of R&D units in tertiary education</i>	
2. Az egy kutatóhelyre jutó létszám alakulása	20
<i>Personnel per one R&D unit</i>	
3. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F ráfordítása	21
<i>R&D expenditures of R&D units in tertiary education</i>	
4. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F ráfordítása források szerint	22
<i>R&D expenditures of R&D units in tertiary education by financial sources</i>	
5. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F ráfordításainak részesedése az összes kutató hely ráfordításaiból, források szerint	22
<i>R&D expenditures of R&D units in tertiary education as a percentage of all R&D units by financial sources</i>	
6. Kutatási témák jelleg szerint a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken	23
<i>Research themes in R&D units in tertiary education by type of activity</i>	
7. A kutatási témák költségei jelleg szerint	23
<i>Current expenditures of research themes by type of activity</i>	
8. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F célú beruházásai	24
<i>Capital expenditures of R&D units in tertiary education</i>	
9. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek kutatási tevékenységének mutatói	24
<i>Indicators of R&D activities of R&D units in tertiary education</i>	
10. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek szabadalmi tevékenysége	25
<i>Patent activity of R&D units in tertiary education</i>	
11. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek kutatói iskolai végzettség szerint	26
<i>Researchers of R&D units in tertiary education by qualification</i>	

12. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek segédszemélyzete iskolai végzettség szerint _____	26
<i>Technicians of R&D units in tertiary education by qualification</i>	
13. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken foglalkoztatott egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozásúak iskolai végzettség szerint _____	27
<i>Other manual and non-manual workers of R&D units in tertiary education by qualification</i>	
14. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken foglalkoztatott összes K+F létszám iskolai végzettség szerint _____	27
<i>Total staff of R&D units in tertiary education by qualification</i>	
C) RÉSZLETES TÁBLÁZATOK TUDOMÁNYÁGAK SZERINT, 2003 _____	28
<i>DETAILED TABLES BY FIELD OF SCIENCE, 2003</i>	
1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek létszámadatai _____	28
<i>Staff number of R&D units in tertiary education</i>	
2. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek ráfordításai _____	31
<i>R&D expenditure of R&D units in tertiary education</i>	
3. A kutatási témák, fejlesztési feladatok száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken _____	35
<i>Number of research themes and development tasks of R&D units in tertiary education</i>	
4. A megjelent tudományos publikációk száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken _____	38
<i>Number of scientific publications of R&D units in tertiary education</i>	
5. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai tudományáganként az összes kutatóhely %-ában _____	41
<i>Key data of R&D units in tertiary education as a percentage of all R&D units by field of science</i>	
D) RÉSZLETES TÁBLÁZATOK RÉGIÓK SZERINT, 2003 _____	42
<i>DETAILED TABLES BY REGIONS, 2003</i>	
1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai _____	42
<i>Key data of R&D units in tertiary education</i>	
2. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai az összes kutatóhely %-ában _____	44
<i>Key data of R&D units in tertiary education as a percentage of all R&D units</i>	
III. FOGALMAK ÉS MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK _____	45
<i>METHODOLOGY</i> _____	47

Jelmagyarázat – *Explanation of symbols*

- = A megfigyelt statisztikai jelenség nem fordult elő.
Non-occurrence.
- .. = Az adat nem ismeretes.
Not available.
- x = A mutató nem értelmezhető.
Not applicable.
- 0 = a mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad
less than half of unit

Összefoglaló

A fejlett tudásalapú társadalom megvalósításában, a kiegyensúlyozott, gyors fejlődési ütem fenntartásában meghatározó a felsőoktatás jelentősége. A magas hozzáadott értékű javak előállításához nélkülözhetetlen kvalifikált munkaerő biztosításának egyik fő bázisa a felsőoktatás, amely egyben a termékek műszaki paramétereinek folyamatos fejlesztésében és a különböző új technológiák kialakításában, így a kutatás és fejlesztési tevékenységben is vezető szerepet játszik.

A Magyarországon működő kutatóhelyek kétharmada valamely felsőoktatási intézményben található, és ez a szektor foglalkoztatja a kutatók 40%-át. Az újdonság keresése, a fejlődés hajtóerejének feltárása, az új elméletek, módszerek kidolgozása hagyományosan beépült a felsőoktatás feladatkörébe. Ezen túlmenően másik alapvető feladata az évről évre egyre nagyobb létszámú, felsőoktatásba kerülő hallgatók oktatása, akik az újra való nyitottságukkal, magas szakmai felkészültségükkel egyrészt alkalmasak arra, hogy felhasználják a tudomány és technika új eredményeit, másrészt képesek a meglévők továbbfejlesztésére is. Így a felsőoktatás a kutatók utánpótlásával megteremti a kutatási, fejlesztési tevékenység kívánatos kibővítésének a feltételeit is.

Az oktatási kormányzat nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a felsőoktatás mindkét funkciójában – az oktatásban és a kutatásban egyaránt – be tudja tölteni egyre növekvő szerepét. A költségvetés korlátozott erőforrásai az intenzív fejlesztést teszik szükségsszerűvé. Különböző jogszabályokkal, szervezeti keretek, ösztönző rendszerek, pályázatok meghirdetésével alakítják azokat a feltételeket, melyek a tartalékok feltárásával, a hatékonyság növelésével biztosítják a forrásokat.

A 2000-ben megkezdődött, de hatásában napjainkra kiteljesedő szervezeti integráció is azt a célt szolgálja, hogy a teljesítmény a meglévő erőforrások jobb kihasználása révén növekedjen. Az infrastrukturális háttér ésszerűbb hasznosításai és egyes elaprózódott tevékenységek és mindenek előtt az irányítás összpontosításának – amely átmenetileg még sokszor kedvezőtlen következményekkel is jár – hozadéka csak hosszabb távon érzékelhető. A minőségi változás közvetett módon érvényesülő hatása évek múlva mérhető.

A fejlődést az oktatás területén a dinamikusan növekvő – 1992 óta megháromszorozódott – egyetemi, főiskolai hallgatói létszám, az akkreditált felsőfokú szakképzés megjelenése és térnyerése, a PhD-képzésben részt vevők körének számottevő bővülése mutatja. Az oktatók száma ez idő alatt alig egyharmaddal nőtt, ennek következtében az egy oktatóra jutó hallgatói létszám majd két és félszeresére emelkedett.

A felsőoktatás a rendkívüli mértékben megnövekedett oktatási feladatai mellett a kutatás, fejlesztés területén elért jelentős pozícióit is megőrizte. Ez irányú tevékenysége ugyan folyamatában nem töretlen, de tendenciájában jelentős fejlődést mutatott, melyet az elmúlt évtizedben hétszeresére nőtt K+F ráfordításokon kívül a munkában lévő témák és a megjelent publikációk számának növekedése is jelez.

A közeljövő feladata – az úgynevezett bolognai folyamat keretében – a felsőoktatási képzési szintek gyökeres átalakítása, melynek célja egy piacképesebb, az Európai Unió országaival kompatibilis képzési struktúra kialakítása. A felsőoktatási törvény tervezett módosítása már ennek a szellemében zajlik és teljes tartalmi és szervezeti változtatást igényel, amely nem hagyja érintetlenül a felsőoktatás egyetlen területét sem.

1. Oktatási tevékenység

A felsőoktatás rendszere az elmúlt évtizedben minden korábbit meghaladó mértékben átalakult. Míg 1992-ben a felsőoktatási intézményekben kizárólag egyetemi, főiskolai képzés és szakirányú továbbképzés folyt, az 1993. évi felsőoktatási törvény a felsőfokú programok közé integrálta a doktori és mesterképzést is, 1998-ban pedig 5 intézményben 800 nappali tagozatos hallgatóval megindult az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzés.

A 2000/2001. tanévben lezajlott az egyetemek és főiskolák szervezeti integrációja, melynek hatására az önálló intézmények száma 89-ről 68-ra csökkent, és ezzel együtt az intézmények profilja is sokszínűbbé vált. A korábban önálló egyetemek, főiskolák az új intézmények kari egységeiként működtek tovább. A szétaprózódott intézményhálózat helyett néhány hatalmas méretű, és különböző tudományterületeket magába foglaló „intézményóriás” jött létre.

A változásokkal párhuzamosan megindult, illetve tovább folytatódott a hallgatólétszám expanziója. Ennek eredményeként a 2003/2004-es tanévben a felsőfokú oktatási intézményekben tanulók létszáma meghaladta a 409 ezret, ami több mint kétszerese az 1995. évinek. Annak ellenére, hogy ebben a tanévben a 20–24 éveseknek már 27%-a, illetve a 25–29 éveseknek 10%-a tanult egyetemen, főiskolán, nemzetközi összehasonlításban ezek az arányok még mindig alacsonyok (a skandináv országokhoz viszonyítva pl. 40 százalékpontos az elmaradás).

A felsőfokú oktatásfőbb adatainak alakulása

Megnevezés	1995	2000	2002	2003
Hallgatók száma az összes tagozaton	195 512	327 289	381 560	409 075
Ebből:				
szakképzés ^{a)}	–	3 464	6 128	7 219
egyetemi szintű oktatás	70 153	113 513	124 606	133 274
főiskolai szintű oktatás	109 412	181 527	216 581	233 673
szakirányú továbbképzés	12 565	22 033	26 815	27 074
doktori (PhD-, DLA-) képzés	..	6 752	7 430	7 835
Hallgatók száma a nappali tagozaton	132 923	183 876	203 379	216 296
Ebből:				
szakképzés ^{a)}	–	2 835	5 132	5 917
egyetemi szintű oktatás	61 169	91 822	99 763	105 927
főiskolai szintű oktatás	68 372	84 224	93 392	98 983
szakirányú továbbképzés	–	447	326	460
doktori (PhD-, DLA-) képzés	3 382	4 548	4 766	5 009
Oklevelet szerzettek összesen, fő	26 237	46 978	50 505	52 812
Ebből nappali tagozaton, fő	20 024	29 843	30 785	31 929
Oktatók száma összesen, fő	18 098	22 873	23 151	23 288
Ebből főállású, fő	14 975	15 649	16 404	16 771
Felsőoktatásra fordított költségvetési kiadás (folyó áron), millió Ft	56 650	150 592	183 934	216 422

^{a)} Akkreditált felsőfokú szakképzés.

A felsőoktatás különböző szintjeit eltérő mértékben érintette a hallgatók számának növekedése. Az egyetemi, főiskolai képzés megőrizte túlsúlyát, a hallgatók 90%-a ilyen programokat látogatott 2003-ban. Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, bár népszerűsége egyre növekszik, nem váltotta be azokat az oktatáspolitikai fejlesztési elképzeléseket, amelyek elsősorban a rövidebb képzési idejű programokra való belépés jelentős emelkedésével számoltak. Sem a munkaerőpiac fogadókészsége, sem a képzések további tanulmányokba való beszámításának módja nem bizonyult elég ösztönzőnek a továbbtanulni szándékozó fiatalok számára, így – a létszámnövekedés ellenére is – a felsőoktatásban tanulók mindössze 1,5–2%-a választja ezt a formát. A doktori, illetve a mesterképzésben részt vevők aránya 2%-os szinten látszik állandósulni az összlétszámon belül, ez kb. 7–8 ezer doktoranduszt jelent évente.

A felsőoktatás expanziója eltérő volt különböző tagozatokon, így jelentősen módosult azok összlétszámon belüli részesedése is. Míg 1995-ben kétharmadnál magasabb volt a nappali tagozaton tanulók aránya, addig 2003-ban már nem érte el az 53%-ot sem, a nem nappali tagozatos hallgatólétszám dinamikusabb (csaknem háromszoros) növekedésének következményeként. (Ezen belül a távoktatási formában tanulók száma közel tízszeresére nőtt a nyolc év alatt, annak ellenére, hogy míg a nappali tagozaton a hallgatók 80-85%-a államilag finanszírozott képzésben vesz részt, az esti és levelező tagozaton tanulók négyötöde és a távoktatásban részt vevők mindegyike költségtérítéses, fizetős képzésre jár.) E tendencia is jól tükrözi, hogy a munkaerőpiac folyamatos fejlődési elvárásai és a kényszerű pályamódosítások miatt mind többen kényszerülnek a munka melletti továbbtanulási, képzési lehetőségek igénybevételére.

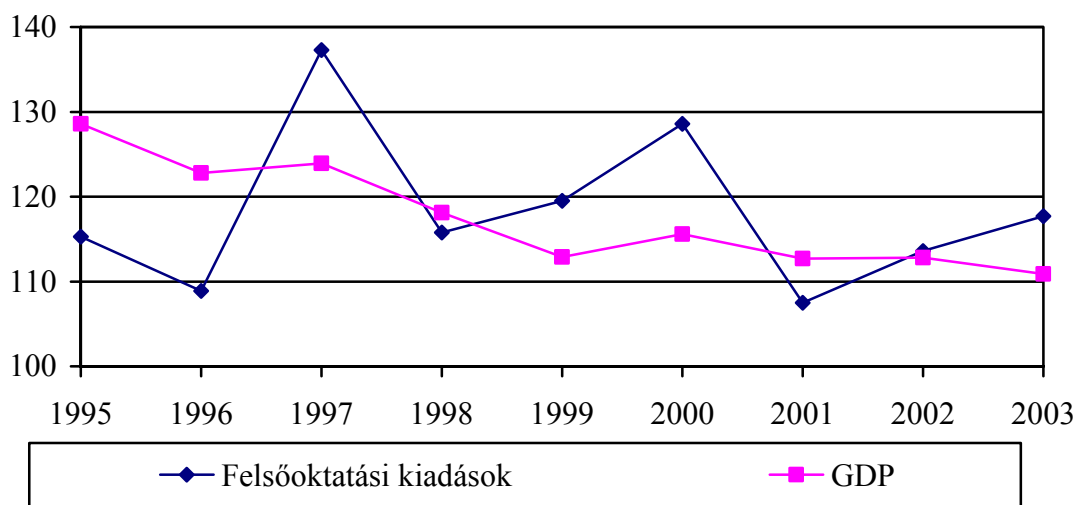
2003-ban a korábbi évekhez hasonlóan az átlagosnál nagyobb volt a túljelentkezés a rendvédelmi, művészeti, jogi és bölcsészeti szakcsoportokra. A felvettek között a közgazdász és jogász egyetemi programok mellett a főiskolai gazdálkodási szakok voltak a legnépszerűbbek. E képzések esetében az elmúlt 8–10 év alatt az átlagost jóval meghaladó mértékű létszámnövekedés volt, így a felsőoktatás szerkezete a főbb képzési területeket tekintve a humán- és a társadalomtudományok mellett a gazdasági ágazat javára tolódott el. 2003-ban az egyetemi, főiskolai szinten tanulók közel negyede a gazdasággal, irányítással kapcsolatos tanulmányokat folytatott, az ezt követő két legnépszerűbb terület, a műszaki tudományok és a tanárképzés, oktatástudomány mintegy 14–14%-ot képviselt.

Egyetemi, főiskolai szintű képzésben közel 53 ezren szereztek oklevelet 2003-ban, kétszer annyian, mint nyolc évvel korábban. A végzetek számának alakulását egyre nagyobb mértékben befolyásolja, hogy az utolsó évek mind kisebb hányada szerez oklevelet: míg az 1990-es években több mint 90%-uk zárta le tanulmányait, addig 2003-ra ez az arány 72%-ra csökkent. Ez több okra vezethető vissza: a munkanélküli diplomások megjelenésére; a táv- és levelező oktatás térnyerésére, amelyet magasabb lemorzsolódás jellemez; valamint arra, hogy mind többen vesznek fel képzési idejük alatt újabb és újabb szakokat, ezzel is növelve a felsőoktatásban eltöltött időt; s nem utolsósorban a kreditrendszer bevezetésére, amely nagyobb szabadságot biztosít a tanulmányok során. Mindezek hatására az oklevél megszerzésének ideje jellemzően egyre idősebb korra tolódott.

2003-ban 23 288 oktató dolgozott az egyetemeken, főiskolákon, 29%-kal több, mint 1995-ben. A főállású oktatók – akik az összes oktató 72%-át tették ki – számának növekedése ennél jóval kevesebb, mindössze 12%-os volt. A megduplázódott hallgatói létszám mellett ez azt jelenti, hogy nagyon megnőtt az egy oktatóra jutó hallgatók száma: a felsőoktatás minden szintjét és formáját figyelembe véve 10 főről közel 18 főre emelkedett a nyolc év alatt. A mennyiségi növekedés mellett azt is figyelembe kell venni, hogy gyakorlatilag ugyanaz az oktatói gárda párhuzamosan több szinten és több programban is részt vesz, amiből következik, hogy a felsőoktatásban dolgozók leterheltsége a számszerűen kimutathatónál is jelentősebben emelkedett.

Az elmúlt évben az állami költségvetés összes oktatási célú kiadásának több mint egyötöde – egyre növekvő hányada – jutott a felsőoktatásra, ezzel a GDP-ből való részesedése meghaladta az 1%-ot. 2003-ban összességében erre a területre – a felsőfokú továbbképzéssel és szakképzéssel együtt – 216,4 milliárd forintot fordítottak, folyó árakon közel négyszer többet, mint 1995-ben. A felsőoktatási kiadások éves növekedési üteme hullámzóan alakult a vizsgált időszakban: 1997-ben és 2000-ben jóval meghaladta a GDP éves változását, a rákövetkező években elmaradt attól.

A felsőoktatási kiadások és a GDP alakulása
(előző év=100)

2. Kutatási tevékenység

A kutatási, fejlesztési tevékenység egyre nagyobb szerepet játszik a felsőoktatási intézmények, elsősorban az egyetemek, de egyre inkább a főiskolák tudományos életében is. A felsőoktatásban 2003-ban már 1628 szervezeti részleg, intézet, tanszék, csoport foglalkozott kutatással, szemben az 1995-ös 1109 egységgel. Ez a dinamikus, közel 50%-os növekedés azonban elmaradt a vállalati és intézeti kutatóhelyek körében tapasztalttól, ebből adódóan az összes kutatóhely kisebb hányada – 2003-ban valamivel kevesebb mint kétharmada volt – található a felsőoktatásban, a nyolc évvel korábbi 77%-kal szemben.

A kutatási tevékenységet folytatók teljes munkaidejű dolgozóira átszámított összlétszáma ez idő alatt alig több mint 30%-kal nőtt. Ezt meghaladó ütemben emelkedett a kutatók száma (47%-kal), annak ellenére, hogy a vizsgált időszakban kétszer is, 1996-ban és 2003-ban, némi csökkenés következett be az előző évhez viszonyítva. A felsőoktatás pozíciója e tekintetben változatlan, az összes kutató 40%-a dolgozik itt.

A felsőoktatási kutatóhelyek elaprózódása tovább folytatódott, de lassabb ütemben, mint a többi szektorban. Változatlanul a felsőoktatási kutatóhelyeken a legkevesebb a foglalkoztatottak átlagos száma, ám a többi kutatóhelyhez viszonyítva a különbség csökkent. 1995-ben a vállalkozásoknál még átlagosan 24 fő dolgozott egy kutatóhelyen, több mint négyszer annyit mint a felsőoktatásban, 2003-ban már csak kétszer annyian voltak.

A felsőoktatási kutatóhelyek főbb adatai

Megnevezés	1995	2000	2002	2003
Kutatóhelyek száma	1 109	1 421	1 613	1 628
Összes foglalkoztatott száma ^{a)}	6 310	8 859	8 528	8 272
Az összes kutatóhelyi foglalkoztatott %-ában	32,2	37,6	36,0	35,5
Kutatók száma ^{a)}	4 044	5 852	5 999	5 957
Felsőoktatási kutatók száma az összes kutató %-ában	38,5	40,6	40,1	39,2
Egy felsőoktatási kutatóhelyre jutó létszám	5,7	6,2	5,3	5,1
Ebből kutató	3,6	4,1	3,7	3,7
Kutatási témák száma összesen	7 215	9 895	10 804	10 672
Megjelent könyvek száma	1 674	3 292	3 604	3 611
Megjelent cikkek száma	16 487	23 222	25 859	25 462
Szabadalmi bejelentések száma	100	85	91	62
Megadott szabadalmak száma	67	63	39	36

a) A kutató-fejlesztő munkára fordított idő arányában teljes munkaidejű dolgozóra átszámított létszám.

Az egyetemek, főiskolák kutatással foglalkozó személyi állományának iskolai végzettség, tudományos fokozat szerinti összetételét tekintve lényegesen jobb helyzetben van, mint a többi szektor. A magyarországi kutatóhelyeken az összes PhD-, DLA- fokozattal rendelkezők közel háromnegyede a felsőoktatásban dolgozik, a segédszemélyzet és az egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozásúak körében pedig ennél is nagyobb, közel 90%-os az arány. Ez az egyetemeken, főiskolákon dolgozókkal szemben támasztott szigorú követelményekből fakad. A felsőoktatás K+F személyzetének közel 48%-a nő, ez mintegy 2 százalékponttal magasabb, mint az összes kutatóhely átlaga.

A felsőoktatási kutatóhelyek főbb pénzügyi adatai

Megnevezés	(millió Ft)			
	1995	2000	2002	2003
Kutatási témák költségei	8 791	23 124	37 738	40 922
Ebből kutatásra	7 591	19 253	32 229	34 105
kísérleti fejlesztésre	1 200	3 871	5 509	6 817
Kutatási célú beruházás	1 410	2 186	5 397	6 050
Kutatási ráfordítás összesen	10 201	25 310	43 135	46 972
Az összes kutatóhelyi ráfordítás %-ában	25,7	25,4	26,9	28,2
Egy kutatóhelyre jutó ráfordítás	9,2	17,8	26,7	28,9

A K+F-re fordított költségek és beruházások nagysága szintén alapvető indikátora a kutatási tevékenység alakulásának. 2003-ban a felsőoktatási K+F ráfordítások megközelítették a 47 milliárd forintot, ez az 1995. évinek több mint négy és félszerese. A többi szek-

torban működő kutatóhelyen ennél kisebb mértékű volt a növekedés, így a nemzetgazdasági szintű K+F ráfordításokból a felsőoktatás részesedése kissé emelkedett.

Az egy kutatóhelyre jutó K+F ráfordítás a felsőoktatásban 2003-ban 28,9 millió Ft volt, a felét sem érte el az összes szektorra számított átlagos értéknek, annak ellenére, hogy a felsőoktatási kutatóhelyeken ez a fajlagos mutató 1995 óta több mint háromszoros növekedést mutatott, míg az összes kutatóhely vonatkozásában az emelkedés ennél 50 százalékponttal kisebb volt.

2003-ban összesen 10 672 kutatási témán, kísérleti feladaton dolgoztak a felsőoktatásban, amely összességében az alkalmazott kutatási témák csökkenéséből fakadó kis mértékű visszaesést jelent az elmúlt évhez képest. (Az alapkutatás és a kísérleti fejlesztés terén a témák számának növekedése tapasztalható.) Az 1995-höz viszonyított, majd 50%-os növekedés lényegesen meghaladja a kutatással foglalkozók számának növekedését, így az egy K+F dolgozóra jutó témaszám több mint 13%-kal lett több. A Magyarországon munkában levő K+F témák felével a felsőoktatás foglalkozott, miközben a ráfordításoknak alig több mint negyedét használta fel. Sokkal több a kevésbé ráfordításigényes téma, mint más szektorokban, ugyanakkor jóval szélesebb kört ölelt fel.

A K+F eredményeinek mérésekor a publikációs tevékenység számbavétele az egyik legfontosabb terület. A felsőoktatás e tekintetben a legkiemelkedőbb. A 2003-ban megjelent könyvek háromnegyedének, a cikkek 70%-ának szerzője felsőoktatási kutatóhelyen dolgozott. A 100 kutatóra jutó könyvek száma 61 volt, az átlagos 32-vel szemben, a cikkeknel ugyanez az arány 407 és 228.

A szabadalmak tekintetében már nem ennyire kedvező a helyzet. Országosan is évről évre csökkent a kutatóhelyek körében mind a bejelentett, mind a megadott szabadalmak száma. A felsőoktatásban nagyon ingadozó a teljesítmény ebben a vonatkozásban, de hosszabb időt tekintve az átlagoshoz hasonlóan alakul.

A felsőoktatás K+F tevékenysége a kutatóhelyek számát, a létszámot és a ráfordításokat alapul véve a bölcsészettudományok és a társadalomtudományok területén meghatározó, de nagyon jelentős szerepet játszik a természettudományokban és az orvostudományokban is. A legkevésbé a műszaki és az agártudományok kutatásaiban vesznek részt felsőoktatásban dolgozó kutatók.

A felsőoktatási K+F tevékenységének területi eloszlását a Közép-Magyarországra koncentrálódó intézményi rendszer alapvetően befolyásolja. 2003-ban változatlanul ez a régió játszotta a legfontosabb szerepet, a többi haté azonban már viszonylag kiegyensúlyozott. Ha a felsőoktatás kutatási részesedését vizsgáljuk, akkor Dél-Dunántúl és Észak-Alföld azok a régiók, ahol a kutatási tevékenység döntően az egyetemekre, főiskolákra koncentrálódik.

Summary

Two main fields of tertiary education: education, and research & development, mutually help and complete each other. Tertiary education plays a key role in the formation of human resources of R&D activities, and at the same time high level education cannot do without research and development. Over the past ten years there has been significant development in both fields.

1. Education

The demand for tertiary education has significantly increased since the 1990s. In order to meet policy objectives of expanding tertiary education and improving labour market chances for the greater number of young people born in the mid-1970s, enrolment opportunities have been made broader.

Key data on tertiary education

Denomination	1995	2000	2002	2003
<i>Students in full-time and part-time forms</i>	195 512	327 289	381 560	409 075
<i>Of which:</i>				
<i>vocational programme^{a)}</i>	–	3 464	6 128	7 219
<i>university level education</i>	70 153	113 513	124 606	133 274
<i>college level education</i>	109 412	181 527	216 581	233 673
<i>professional further training</i>	12 565	22 033	26 815	27 074
<i>PhD (DLA) training</i>	..	6 752	7 430	7 835
<i>Students in full-time form</i>	132 923	183 876	203 379	216 296
<i>Of which:</i>				
<i>vocational programme^{a)}</i>	–	2 835	5 132	5 917
<i>university level education</i>	61 169	91 822	99 763	105 927
<i>college level education</i>	68 372	84 224	93 392	98 983
<i>professional further training</i>	–	447	326	460
<i>PhD (DLA) training</i>	3 382	4 548	4 766	5 009
<i>Students graduated</i>	26 237	46 978	50 505	52 812
<i>of which in full time form</i>	20 024	29 843	30 785	31 929
<i>Lecturers total</i>	18 098	22 873	23 151	23 288
<i>of which in full time</i>	14 975	15 649	16 404	16 771
<i>Budgetary expenditure on education (at current prices) million HUF</i>	56 650	150 592	183 934	216 422

^{a)} Accredited by the Higher Education Accreditation Committee.

In 2003/2004 there were over 400,000 students in tertiary education, this number is over double the figure for 1995. The choice of preferred educational forms changed significantly during the period. While in 1995 the proportion of students participating in full-time form was more than two-third, this ratio decreased to 53 per cent by 2003. At the same time the proportion of other forms highly increased according to the demands of the labour market.

In the last eight years altogether over 241,272 people graduated in full-time courses, and almost 132,756 people graduated in the other courses. In 2003 72% of the teaching staff (23,288 members) was employed full-time. In the last eight years the formation of the number of teaching staff continuously fell behind changes in the number of students, between 1995

and 2003 the increase of the number of students by 187,382 persons was only followed by an increase of the teaching staff by 5,190 persons. Taking into consideration the number of students of all university and college courses the lecturer-student rate is more than one and a half times as many as that one in 1995, and almost the double taking only the full-time lecturers into consideration.

In 2003 over 216,000 million HUF was allocated to tertiary education – including higher further education and vocational education as well, which is nearly fourfold of the amount allotted in 1995. More than one-fifth of all expenses of educational targets was allocated to this field, its share in the GDP has exceeded one per cent over the past years.

2. Research

In 2003 the number of research units were 1,628, while in 1995 there were only 1,109. This growth was lower than in the business and government sectors. The number of those employed in research increased by a little over 30 per cent. A faster growth can be observed in the number of researchers, it increased by 47 per cent over the past eight years. The number of R&D staff per unit has further decreased. As regards educational attainment the R&D staff in tertiary education seemed to be in a more favourable position than the other sectors.

R&D units in tertiary education

<i>Denomination</i>	<i>1995</i>	<i>2000</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>
<i>Number of research units</i>	<i>1 109</i>	<i>1 421</i>	<i>1 613</i>	<i>1 628</i>
<i>Total staff number^{a)} in tertiary education</i>	<i>6 310</i>	<i>8 859</i>	<i>8 528</i>	<i>8 272</i>
<i>as percentage of total staff in all sectors</i>	<i>32,2</i>	<i>37,6</i>	<i>36,0</i>	<i>35,5</i>
<i>Number of researchers in tertiary education</i>	<i>4 044</i>	<i>5 852</i>	<i>5 999</i>	<i>5 957</i>
<i>as percentage of total researchers in all sectors</i>	<i>38,5</i>	<i>40,6</i>	<i>40,1</i>	<i>39,2</i>
<i>Total staff number per R&D unit in tertiary education</i>	<i>5,7</i>	<i>6,2</i>	<i>5,3</i>	<i>5,1</i>
<i>of which researchers</i>	<i>3,6</i>	<i>4,1</i>	<i>3,7</i>	<i>3,7</i>
<i>Number of R&D themes</i>	<i>7 215</i>	<i>9 895</i>	<i>10 804</i>	<i>10 672</i>
<i>Number of published books</i>	<i>1 674</i>	<i>3 292</i>	<i>3 604</i>	<i>3 611</i>
<i>Number of published articles</i>	<i>16 487</i>	<i>23 222</i>	<i>25 859</i>	<i>25 462</i>
<i>Number of patent applications</i>	<i>100</i>	<i>85</i>	<i>91</i>	<i>62</i>
<i>Number of granted patents</i>	<i>67</i>	<i>63</i>	<i>39</i>	<i>36</i>

a) FTE

Since 1995 the number of research topics, developing tasks has increased by nearly 50%. The number of themes per capita has grown by over 13 per cent. Every second research topic was carried out by tertiary education research units, whereas only the quarter of the whole R&D expenditure was spent on this.

The publication activity of tertiary education connected with R&D is outstanding in all respects. The number of books per 100 lecturers was 61, while the average was 32.

As for inventions and patents are concerned the situation is less favourable. Their numbers have decreased year by year, the same way as it has in other sectors.

The R&D activity of tertiary education is most determinative in humanities and social sciences and less significant in natural and medical sciences.

Financial data of R&D units in tertiary education

<i>Denomination</i>	<i>1995</i>	<i>2000</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>
<i>Current expenditure of R&D themes (million HUF)</i>	<i>8 791</i>	<i>23 124</i>	<i>37 738</i>	<i>40 922</i>
<i>of which on research</i>	<i>7 591</i>	<i>19 253</i>	<i>32 229</i>	<i>34 105</i>
<i>on experimental development</i>	<i>1 200</i>	<i>3 871</i>	<i>5 509</i>	<i>6 817</i>
<i>Capital expenditure (million HUF)</i>	<i>1 410</i>	<i>2 186</i>	<i>5 397</i>	<i>6 050</i>
<i>Total R&D expenditure in tertiary education (million HUF)</i>	<i>10 201</i>	<i>25 310</i>	<i>43 135</i>	<i>46 972</i>
<i>as percentage of total R&D expenditure of all sectors</i>	<i>25,7</i>	<i>25,4</i>	<i>26,9</i>	<i>28,2</i>
<i>R&D expenditure per R&D unit</i>	<i>9,2</i>	<i>17,8</i>	<i>26,7</i>	<i>28,9</i>

By 2003 the R&D expenditure increased by more than four and a half times from 1995 and reached 47,000 million HUF in 2003. The share of R&D expenditure on tertiary education increased in GERD. In 2003 the R&D expenditure per unit was 28.9 million HUF which amount has not reached the half of the average value calculated on all R&D units.

II. TÁBLÁZATOK
TABLES

A) FELSŐFOKÚ OKTATÁS TERTIARY EDUCATION

1. A hallgatók számának alakulása az egyetemi és főiskolai szintű képzésben *Number of students in university and college level education*

Év Year	Összes hallgató Students total	Ebből nappali tagozatos Of which in full-time form		Összes hallgató Students total as a percentage of		Nappali tagozatos hallgató Students in full-time form as a percentage of	
	fő – person	az összes %-ában as a % of total	1992. évi 1992	előző évi previous year	1992. évi 1992	előző évi previous year	
			%-ában				
1992	117 460	92 328	78,6	100,0	–	100,0	–
1993	133 956	103 713	77,4	114,0	114,0	112,3	112,3
1994	154 660	116 370	75,2	131,7	115,5	126,0	112,2
1995	179 565	129 541	72,1	152,9	116,1	140,3	111,3
1996	199 032	142 113	71,4	169,4	110,8	153,9	109,7
1997	233 657	152 889	65,4	198,9	117,4	165,6	107,6
1998	258 315	163 100	63,1	219,9	110,6	176,7	106,7
1999	278 997	171 612	61,5	237,5	108,0	185,9	105,2
2000	295 040	176 046	59,7	251,2	105,8	190,7	102,6
2001	313 238	184 071	58,8	266,7	106,2	199,4	104,6
2002	341 187	193 155	56,6	290,5	108,9	209,2	104,9
2003	366 947	204 910	55,8	312,4	107,6	221,9	106,1

2. Az oktatók számának alakulása *Number of lecturers*

Év Year	Összes oktató Lecturers total	Ebből főállású Of which in full-time	Összes oktató az Lecturers total as a percentage of		Főállású oktató az Lecturers in full-time as a percentage of		Egy oktatóra jutó hallgató Students per lecturers
			1992. évi 1992	előző évi previous year	1992. évi 1992	előző évi previous year	
	fő – person		%-ában				
1992	17 743	16 157	100,0	–	100,0	–	6,6
1993	18 687	16 761	105,3	105,3	103,7	103,7	7,2
1994	19 103	16 686	107,7	102,2	103,3	99,6	8,1
1995	18 098	14 975	102,0	94,7	92,7	89,7	9,9
1996	19 329	14 885	108,9	106,8	92,1	99,4	10,3
1997	19 716	15 211	111,1	102,0	94,1	102,2	11,9
1998	21 323	15 556	120,2	108,2	96,3	102,3	12,1
1999	21 138	15 806	119,1	99,1	97,8	101,6	13,2
2000	22 873	15 649	128,9	108,2	96,9	99,0	12,9
2001	22 863	16 089	128,9	100,0	99,6	102,8	13,7
2002	23 151	16 404	130,5	101,3	101,5	102,0	14,7
2003	23 288	16 771	131,3	100,6	103,8	102,2	15,8

3. Az oklevelet szerzett hallgatók számának alakulása

Number of students graduated

Év <i>Year</i>	Oklevelet szerzett összesen <i>Graduated total</i>	Ebből nappali tagozaton <i>Of which in full-time form</i>		Oklevelet szerzett összes hallgató az <i>Graduated total as a percentage of</i>		Nappali tagozaton oklevelet szerzett hallgató az <i>Graduated in full-time as a percentage of</i>	
		fő – <i>person</i>	az összes %-ában <i>as a % of total</i>	1992. évi <i>1992</i>	előző évi <i>previous year</i>	1992. évi <i>1992</i>	előző évi <i>previous year</i>
	% -ában						
1992	22 384	16 201	72,4	100,0	–	100,0	–
1993	23 615	16 223	68,7	105,5	105,5	100,1	100,1
1994	24 542	18 041	73,5	109,6	103,9	111,4	111,2
1995	26 237	20 024	76,3	117,2	106,9	123,6	111,0
1996	31 310	22 147	70,7	139,9	119,3	136,7	110,6
1997	36 790	24 411	66,4	164,4	117,5	150,7	110,2
1998	38 609	25 338	65,6	172,5	104,9	156,4	103,8
1999	42 351	27 049	63,9	189,2	109,7	167,0	106,8
2000	46 978	29 843	63,5	209,9	110,9	184,2	110,3
2001	47 436	29 746	62,7	211,9	101,0	183,6	99,7
2002	50 505	30 785	61,0	225,6	106,5	190,0	103,5
2003	52 812	31 929	60,5	235,9	104,6	197,1	103,7

4. Az egyetemi doktori (PhD-) és mesterképzésben (DLA) részt vevő hallgatók számának alakulása

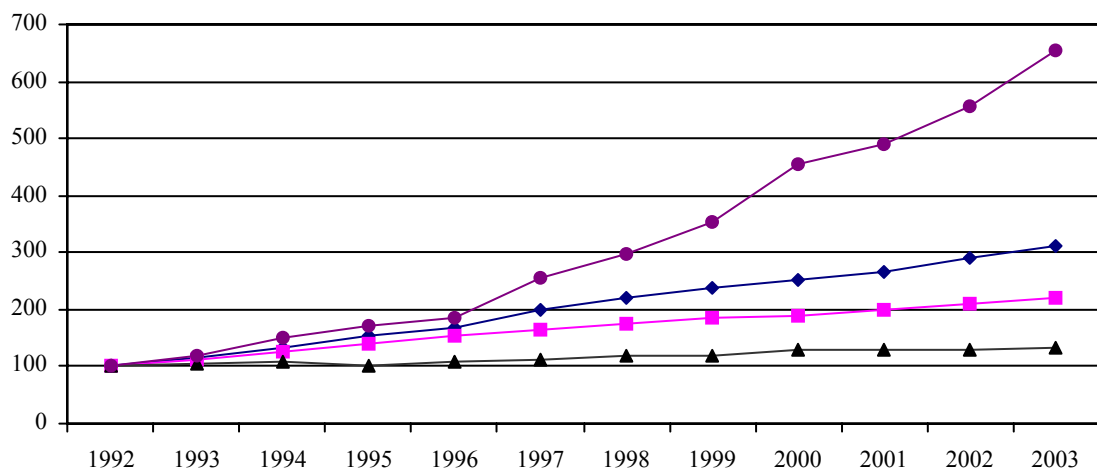
Number of students in PhD and DLA training

Év <i>Year</i>	Összes PhD, DLA hallgató <i>Students total in PhD, DLA</i>	Ebből nappali tagozaton <i>Of which in full-time form</i>		Összes PhD, DLA hallgató az <i>Students total in PhD, DLA training as a percentage of</i>		Nappali tagozatos PhD, DLA hallgató az <i>Students in PhD, DLA training in full-time form as a percentage of</i>	
		fő – <i>person</i>	az összes %-ában <i>as a % of total</i>	1992. évi <i>1992</i>	előző évi <i>previous year</i>	1992. évi <i>1992</i>	előző évi <i>previous year</i>
	% -ában						
1993	1 527	1 527	100,0	100,0	–	100,0	–
1994	2 477	2 477	100,0	162,2	162,2	162,2	162,2
1995	3 456	3 456	100,0	226,3	139,5	226,3	139,5
1996	3 730	3 730	100,0	244,3	107,9	244,3	107,9
1997	4 005	4 005	100,0	262,3	107,4	262,3	107,4
1998	4 264	4 264	100,0	279,2	106,5	279,2	106,5
1999	4 302	4 302	100,0	281,7	100,9	281,7	100,9
2000	6 752	4 548	67,4	442,2	157,0	297,8	105,7
2001	7 030	4 813	68,5	460,4	104,1	315,2	105,8
2002	7 430	4 766	64,1	486,6	105,7	312,1	99,0
2003	7 835	5 009	63,9	513,1	105,5	328,0	105,1

5. A költségvetés felsőoktatásra fordított kiadásai
Budgetary expenditure on tertiary education

Év Year	Összesen folyó áron Total expenditure on tertiary education at current prices			
	millió Ft million HUF	as a percentage of		
		az 1992. év 1992	az összes oktatási kiadás total expenditure on education	a GDP
		%ában		
1992	33 003	100,0	16,9	1,12
1993	39 103	118,5	16,9	1,10
1994	49 115	148,8	17,6	1,13
1995	56 650	171,7	18,5	1,01
1996	61 664	186,8	18,1	0,89
1997	84 648	256,5	19,9	0,99
1998	98 017	297,0	19,9	0,97
1999	117 110	354,8	19,8	1,03
2000	150 592	456,3	22,4	1,15
2001	161 871	490,5	21,0	1,09
2002	183 934	557,3	19,7	1,10
2003	216 422	655,8	20,2	1,17

A felsőoktatás főbb adatai
Key data on tertiary education
1992=100%

- ◆ Az összes hallgató száma – Total number of students
- Nappali tagozatos hallgatók száma – Number of students in full-time form
- ▲ Az összes oktató száma – Total number of teachers
- A költségvetés felsőoktatási kiadásai (folyó áron) – Budgetary expenditure on tertiary education

B) TUDOMÁNYOS KUTATÁS B) R&D ACTIVITIES

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek adatai Data of R&D units in tertiary education

Év Year	Kutatóhelyek R&D units		Összes dolgozó Total staff		Kutatók Researchers	
	száma number	az összes kutatóhely %- ában as per cent of total units	száma ^{a)} , fő number ^{a)} , persons	az összes kutatóhelyi dolgozó %-ában as per cent of total staff in all units	száma ^{a)} , fő number ^{a)} , persons	az összes kutató %-ában as per cent of total researchers
1992	1 071	83,2	7 917	32,7	4 754	38,6
1993	1 078	78,1	7 776	34,4	4 546	38,5
1994	1 106	78,9	7 611	34,6	4 589	39,0
1995	1 109	76,9	6 310	32,2	4 044	38,5
1996	1 120	76,7	6 558	33,2	3 857	37,1
1997	1 302	77,5	7 210	34,7	4 194	37,6
1998	1 335	77,4	7 561	37,2	4 398	37,5
1999	1 363	72,2	7 452	34,9	4 768	37,9
2000	1 421	70,3	8 859	37,6	5 852	40,6
2001	1 574	67,4	8 397	36,6	5 938	40,5
2002	1 613	66,5	8 528	36,0	5 999	40,1
2003	1 628	65,9	8 272	35,5	5 957	39,2

- a) Teljes munkaidejű dolgozóra átszámított létszám.
a) Full-time equivalent (FTE)

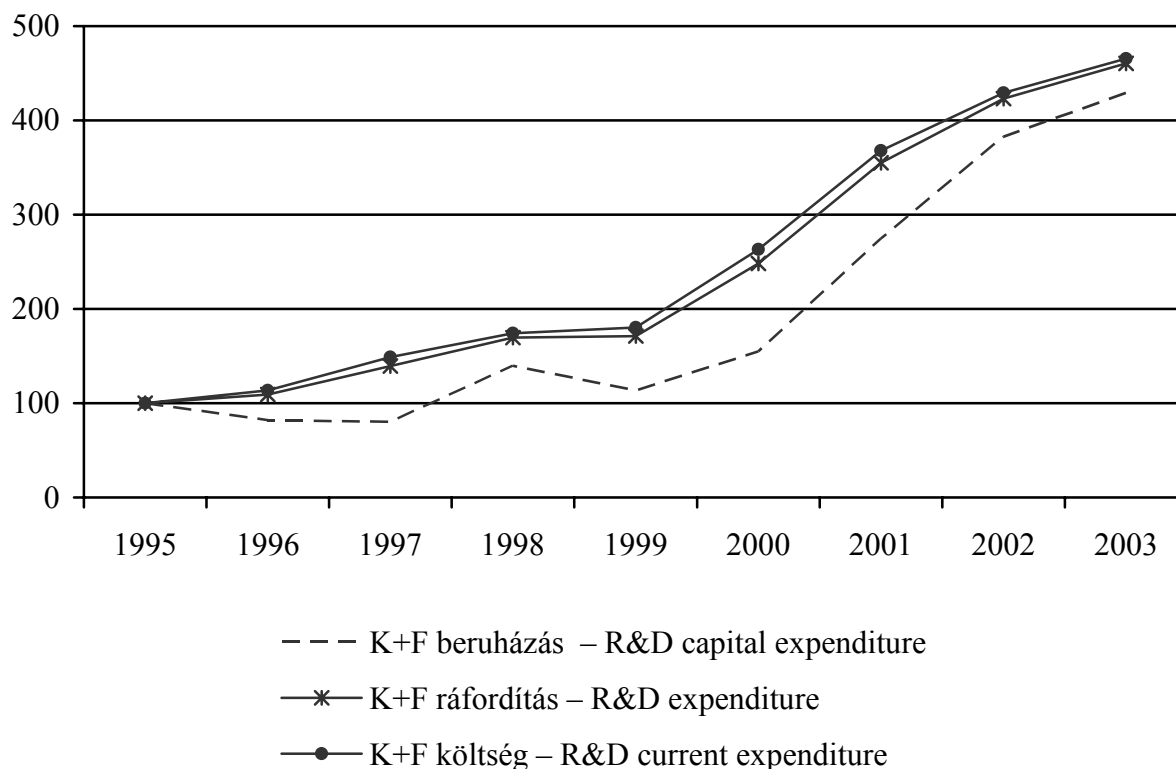
2. Az egy kutatóhelyre jutó létszám alakulása Personnel per one R&D unit

Év Year	Egy kutatóhelyre jutó létszám – Personnel per one R&D unit							
	a felsőoktatásban in the tertiary education		az összes kutatóhelyen in the all units		a felsőoktatásban in the tertiary education		összes kutatóhelyen in the all units	
	összesen total	kutató researcher	összesen total	kutató researcher	összesen total	kutató researcher	összesen total	kutató researcher
az 1992. évi %-ában – as % of 1992								
1992	7,4	4,4	18,8	9,6	100,0	100,0	100,0	100,0
1993	7,2	4,2	16,4	8,6	97,6	95,0	87,1	89,5
1994	6,9	4,1	15,7	8,4	93,1	93,5	83,6	87,7
1995	5,7	3,6	13,6	7,3	77,0	82,1	67,1	70,7
1996	5,9	3,4	13,5	7,1	79,2	77,6	72,0	74,4
1997	5,5	3,2	12,4	6,6	74,9	72,5	65,7	69,4
1998	5,7	3,3	11,8	6,8	76,6	74,2	62,6	71,1
1999	5,5	3,5	11,3	6,7	74,0	78,8	60,1	69,7
2000	6,2	4,1	11,7	7,1	84,4	92,8	62,0	74,5
2001	5,3	3,8	9,8	6,3	72,2	85,0	52,2	65,6
2002	5,3	3,7	9,8	6,2	71,5	83,8	52,0	64,5
2003	5,1	3,7	9,4	6,2	68,8	82,4	50,2	64,2

3. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F ráfordítása
R&D expenditures of R&D units in tertiary education

Év Year	Ráfordítások R&D expenditures		Az egy kutatóhelyre jutó ráfordítás R&D expenditures per one unit			
	összesen millió Ft-ban total, million HUF	az összes kutatóhely %-ában as % of all units	a felsőoktatásban in the tertiary education		az összes kutatóhelyen in the all units	
			millió Ft-ban million HUF	1992. %-ában as % of 1992	millió Ft-ban million HUF	1992. %-ában as % of 1992
1992	6 628	25,1	6,2	100,0	20,5	100,0
1993	7 843	27,4	7,3	117,6	20,7	101,0
1994	10 271	28,5	9,3	150,1	25,7	125,2
1995	10 201	25,7	9,2	148,6	25,6	124,8
1996	11 127	25,1	9,9	160,5	30,4	148,0
1997	14 199	24,8	10,9	176,2	34,0	165,9
1998	17 283	25,6	12,9	209,2	39,2	191,1
1999	17 472	23,6	12,8	207,1	39,3	191,6
2000	25 310	25,4	17,8	287,8	49,3	240,1
2001	36 193	28,1	23,0	371,5	55,2	269,0
2002	43 135	26,9	26,7	432,1	66,1	322,1
2003	46 972	28,2	28,9	466,2	67,5	328,8

A felsőoktatási K+F pénzügyi adatai
Financial data of R&D in tertiary education
1995=100%

4. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F ráfordítása források szerint (millió Ft)
R&D expenditures of R&D units in tertiary education by financial sources (million HUF)

Év <i>Year</i>	Vállalkozási <i>Enterprises</i>	Költségvetési <i>State budget</i>	Egyéb hazai <i>Other domestic sources</i>	Nemzetközi <i>From abroad</i>	Összesen <i>Total</i>
1992	710	5 532	286	100	6 628
1993	726	6 408	470	239	7 843
1994	241	9 224	524	282	10 271
1995	213	9158	442	388	10 201
1996	325	9 460	804	538	11 127
1997	272	12 223	1 022	682	14 199
1998	933	14 579	792	979	17 283
1999	1 064	14 581	752	1 075	17 472
2000	1 384	21 726	836	1 364	25 310
2001	1 576	32 095	1 090	1 432	36 193
2002	5 076	36 097	387	1 575	43 135
2003	4 987	39 925	365	1 695	46 972

5. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F ráfordításainak részesedése az összes kutatóhely ráfordításaiból források szerint (%)
R&D expenditures of R&D units in tertiary education as a percentage of all R&D units by financial sources

Év <i>Year</i>	Vállalkozási <i>Enterprises</i>	Költségvetési <i>State budget</i>	Egyéb hazai <i>Other domestic sources</i>	Nemzetközi <i>From abroad</i>	Összesen <i>Total</i>
1992	7,2	44,1	31,1	11,0	25,1
1993	7,2	48,6	34,0	27,9	27,4
1994	2,1	52,3	27,8	19,7	28,5
1995	1,4	52,6	25,3	19,4	25,7
1996	1,9	50,0	25,3	25,9	25,1
1997	1,2	43,0	34,9	25,7	24,8
1998	3,5	41,2	39,2	29,0	25,6
1999	3,5	38,8	35,3	24,6	23,6
2000	3,5	47,2	38,2	12,2	25,4
2001	3,2	50,4	32,9	11,1	28,1
2002	10,0	40,5	15,9	8,9	26,9
2003	9,3	43,3	34,4	9,0	28,2

6. Kutatási témák jelleg szerint a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken
Research themes in R&D units in tertiary education by type of activity

Év Year	Alap <i>Basic</i>	Alkalmazott <i>Applied</i>	Kísérleti, fejlesztési <i>Experimental development</i>	Összes <i>Total</i>	Az összes kutatóhely %-ában <i>As% of the all R&D units</i>
	Kutatási – <i>research</i>				
	témák, feladatok száma – <i>number of themes and tasks</i>				
1992	2 799	2 468	995	6 262	41,9
1993	2 975	2 690	950	6 615	44,4
1994	3 458	2 587	919	6 964	45,3
1995	3 436	2 865	914	7 215	44,9
1996	3 620	2 640	1 041	7 301	44,5
1997	3 879	3 179	1 489	8 547	41,9
1998	4 089	3 164	1 268	8 521	45,5
1999	4 176	3 207	1 902	9 285	44,3
2000	4 725	3 741	1 429	9 895	46,9
2001	4 661	3 647	1 488	9 796	44,8
2002	5 016	4 237	1 551	10 804	48,6
2003	5 144	3 901	1 627	10 672	49,9

7. A kutatási témák költségei jelleg szerint
Current expenditures of research themes by type of activity

Év Year	Kutatási költségek a felsőoktatásban (millió Ft) <i>R&D current expenditures in the tertiary education (Million HUF)</i>				Az összes kutatóhely %-ában <i>As % of the all R&D units</i>
	alap <i>basic</i>	alkalmazott <i>applied</i>	kísérleti fejlesztés <i>experimental development</i>	összes <i>total</i>	
	kutatás – <i>research</i>				
1992	2 579	2 453	868	5 900	21,4
1993	3 010	2 837	929	6 776	21,8
1994	4 254	3 486	1 155	8 895	26,0
1995	3 987	3 604	1 200	8 791	24,1
1996	4 736	3 894	1 339	9 969	25,2
1997	5 867	5 076	2 123	13 066	24,4
1998	6 701	6 082	2 533	15 316	27,4
1999	7 027	5 972	2 870	15 869	26,0
2000	10 647	8 606	3 871	23 124	28,5
2001	16 736	10 894	4 691	32 321	30,7
2002	17 016	15 213	5 509	37 738	28,1
2003	18 350	15 755	6 817	40 922	29,5

8. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek K+F célú beruházásai
Capital expenditures of R&D units in the tertiary education

Év Year	Beruházások Capital expenditures		Ebből – Of which:		
	összesen, millió Ft total, Million HUF	az összes kutatóhely %-ában as % of all units	építési land and buildings	gép, műszer equipments	1992. évi %-ában as % of 1992
1992	728	21,7	34	678	100,0
1993	1 067	29,7	32	979	146,6
1994	1 376	29,4	36	1 225	189,0
1995	1 410	29,9	17	1 277	193,7
1996	1 157	21,7	25	1 032	159,1
1997	1 133	13,9	39	1 061	155,6
1998	1 967	17,3	95	1 779	270,2
1999	1 603	12,6	59	1 424	220,2
2000	2 186	12,0	367	1 717	300,3
2001	3 872	16,3	649	3 031	531,9
2002	5 397	20,7	604	4 396	741,3
2003	6 050	21,5	746	4 920	830,9

9. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek kutatási tevékenységének mutatói
Indicators of R&D activities of R&D units in the tertiary education

Év Year	Magyar nyelvű – In Hungarian		Idegen nyelvű – In foreign language	
	könyvek books	szakfolyóiratban megjelent cikkek articles	könyvek books	szakfolyóiratban megjelent cikkek articles
Szám – Number				
1992	849	9 259	320	4 469
1993	1 032	9 447	311	4 723
1994	1 183	10 035	404	7 045
1995	1 319	9 513	355	6 974
1996	1 296	9 768	294	7 387
1997	1 857	11 330	414	7 666
1998	2 094	11 458	498	8 031
1999	2 073	11 642	547	8 576
2000	2 676	13 842	616	9 380
2001	2 605	14 474	654	9 084
2002	2 953	16 311	651	9 548
2003	2 918	16 032	693	9 430

100 oktatóra, kutatóra jutó publikáció – Number of publication per 100 lecturers, researchers

1992	17,9	194,8	6,7	94,0
1993	22,7	207,8	6,8	103,9
1994	25,8	218,7	8,8	153,5
1995	32,6	235,2	8,8	172,5
1996	33,6	253,3	7,6	191,5
1997	44,3	270,3	9,9	182,9
1998	47,6	260,5	11,3	182,6
1999	43,5	244,2	11,5	179,9
2000	45,7	236,5	10,5	160,3
2001	43,9	243,8	11,0	153,0
2002	49,2	271,9	10,9	159,2
2003	49,0	269,1	11,6	158,3

10. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek szabadalmi tevékenysége
Patent activity of R&D units in the tertiary education

Év Year	Felsőoktatási kutatóhelyeken – <i>In the R&D units in the tertiary education</i>					
	szabadalmi bejelentések <i>patent applications</i>			megadott szabadalmak <i>registered patents</i>		
	száma <i>number</i>	az összes kutatóhely %-ában <i>as % of all units</i>	ebből külföldön <i>of which: abroad</i>	száma <i>number</i>	az összes kutatóhely %-ában <i>as % of all units</i>	ebből külföldön <i>of which: abroad</i>
1992	148	13,7	22	147	15,3	42
1993	83	7,3	17	78	10,6	6
1994	93	9,9	18	68	10,3	15
1995	100	22,6	21	67	11,1	13
1996	93	27,0	22	88	19,1	23
1997	57	21,3	10	132	30,9	12
1998	95	17,2	12	82	23,4	14
1999	179	41,1	115	112	33,5	57
2000	85	25,8	32	63	25,5	16
2001	50	13,9	17	60	21,5	22
2002	91	19,9	41	39	12,3	12
2003	62	12,9	27	36	8,9	14

11. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek kutatói iskolai végzettség szerint
Researchers of R&D units in the tertiary education by qualification

Iskolai végzettség <i>Qualification</i>	Felsőoktatásban oktatók, kutatók létszáma <i>Number of researchers of R&D units in the tertiary education</i>			
	összesen <i>total</i>	az összes kutató %-ában <i>as % of all researchers</i>	ebből nő <i>of which: female</i>	az összes női kutató %-ában <i>as % of all female researchers</i>
PhD-, DLA- fokozat <i>PhD, DLA degree</i>	7 381	73,0	1 931	70,4
Egyetem, főiskola <i>University, college</i>	11 521	57,8	5 023	64,4
Akkreditált felsőfokú <i>Other tertiary</i>	49	43,0	16	25,8
Post secondary <i>Post secondary</i>	2	6,5	1	16,7
Középfokú <i>Secondary</i>	13	22,0	4	13,8
Egyéb <i>Other</i>	5	8,8	1	14,3
Összesen <i>Total</i>	18 971	62,6	6 976	65,5

12. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek segéd személyzete iskolai végzettség szerint
Technicians of R&D units in tertiary education by qualification

Iskolai végzettség <i>Qualification</i>	Felsőoktatásban dolgozó segéd személyzet létszáma <i>Number of technicians of R&D units in the tertiary education</i>			
	összesen <i>total</i>	az összes segéd személyzet %-ában <i>as % of all technicians</i>	ebből nő <i>of which: female</i>	az összes női segéd személyzet %-ában <i>as % of all female technicians</i>
PhD-, DLA- fokozat <i>PhD, DLA degree</i>	22	88,0	3	75,0
Egyetem, főiskola <i>University, college</i>	711	62,3	357	64,0
Akkreditált felsőfokú <i>Other tertiary</i>	268	80,7	247	82,6
Post secondary <i>Post secondary</i>	92	45,5	72	55,8
Középfokú <i>Secondary</i>	2 362	37,1	1 731	41,0
Egyéb <i>Other</i>	269	45,7	170	50,0
Összesen <i>Total</i>	3 724	43,0	2 580	46,5

13. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken foglalkoztatott egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozásúak iskolai végzettség szerint
Other manual and nonmanual workers of R&D units in the tertiary education by qualification

Iskolai végzettség <i>Qualification</i>	Felsőoktatásban foglalkoztatott egyéb foglalkozásúak létszáma <i>Number of other workers of R&D units in the tertiary education</i>			
	összesen <i>total</i>	az összes egyéb foglalkozású %-ában <i>as % of all other workers</i>	ebből nő <i>of which: female</i>	az összes női egyéb foglalkozású %-ában <i>as % of all female other workers</i>
PhD-, DLA- fokozat <i>PhD, DLA degree</i>	15	88,2	8	88,9
Egyetem, főiskola <i>University, college</i>	1 085	71,4	776	77,4
Akkreditált felsőfokú <i>Other tertiary</i>	215	71,7	182	73,4
Post secondary <i>Post secondary</i>	27	19,6	20	20,8
Középfokú <i>Secondary</i>	2 907	54,1	2 184	62,9
Egyéb <i>Other</i>	825	34,6	567	37,2
Összesen <i>Total</i>	5 074	52,1	3 737	58,9

14. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken foglalkoztatott összes K+F létszám iskolai végzettség szerint
Total staff of R&D units in tertiary education by qualification

Iskolai végzettség <i>Qualification</i>	Felsőoktatásban foglalkoztatott K+F dolgozóklétszáma <i>Number of total staff of R&D units in the tertiary education</i>			
	összesen <i>total</i>	az összes K+F foglalkoztatott %-ában <i>as % of total staff of all R&D units</i>	ebből nő <i>of which: female</i>	az összes női K+F foglalkoztatott %-ában <i>as % of total female staff of all R&D units</i>
PhD-, DLA-fokozat <i>PhD, DLA degree</i>	7 418	73,0	1 942	70,5
Egyetem, főiskola <i>University, college</i>	13 317	59,0	6 156	65,8
Akkreditált felsőfokú <i>Other tertiary</i>	532	71,3	445	73,1
Post secondary <i>Post secondary</i>	121	32,6	93	40,3
Középfokú <i>Secondary</i>	5 282	44,8	3 919	50,8
Egyéb <i>Other</i>	1 099	36,3	738	39,5
Összesen <i>Total</i>	27 769	57,0	13 293	59,0

C) RÉSZLETES TÁBLÁZATOK TUDOMÁNYÁGAK SZERINT, 2003
DETAILED TABLES BY FIELD OF SCIENCE, 2003

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek létszámadatai
Staff number of R&D units in tertiary education

Szám- jel Code	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Kutató- fejlesztő helyek száma <i>Number of R&D units</i>	Az	Ebből – <i>Of which</i>		Az	Ebből – <i>Of which</i>	
			összes foglal- kozta- tott <i>Total R&D</i>	a kutatók, fejlesztők <i>researcher</i>	K+F segéd- személyzet <i>techini- cians</i>	összes foglal- kozta- tott <i>Total R&D</i>	a kutatók, fejlesztők <i>researcher</i>	K+F segéd- személyzet <i>technicians</i>
			tényleges létszáma (fő) <i>staff number (person)</i>	teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszáma (fő) <i>calculated staff number (FTE) (person)</i>				
1.1	Matematika és számítástechnika <i>Mathematics and computer sciences</i>	43	755	641	37	252	226	12
1.2	Fizikai tudományok <i>Physics</i>	31	534	333	123	209	137	57
1.3	Kémiai tudományok <i>Chemistry</i>	48	839	532	225	331	226	88
1.4	Földtudományok <i>Geological sciences</i>	19	238	164	31	108	75	17
1.5	Biológiai tudományok <i>Biological science</i>	61	968	526	264	424	245	126
1.6	Környezettudományok <i>Environmental sciences</i>	5	97	51	27	34	17	14
1.7	Multidiszciplináris term. tudományok <i>Multidisciplinary natural sciences</i>	18	367	261	38	104	89	8
	Természettudományok összesen <i>Natural sciences</i>	225	3 798	2 508	745	1 462	1 015	322
2.1	Építőmérnöki tudományok <i>Building, construction engineering</i>	30	537	420	42	152	123	12
2.2	Villamosmérnöki tudományok <i>Electrical industry</i>	5	149	99	27	45	31	9
2.4	Anyagtudományok és technológiák <i>Sciences of materials and technologies</i>	8	207	132	51	68	48	18
2.5	Gépészeti tudományok <i>Mechanical engineering</i>	31	768	548	86	221	169	22
2.6	Közlekedéstudományok <i>Transport</i>	6	80	53	12	22	14	5
2.7	Vegyésmérnöki tudományok <i>Chemical industry</i>	6	90	58	20	30	22	6
2.8	Informatikai tudományok <i>Informatics</i>	53	1 525	1 043	171	425	295	44

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek létszámadatai (folytatás)
Staff number of R&D units in tertiary education (continued)

Szám- jel Code	Tudományág, ágazat Field of science	Kutató- fejlesztő helyek száma Number of R&D units	Az	Ebből – Of which		Az	Ebből – Of which	
			összes foglal- kozta- tott Total R&D	a kutatók, fejlesztők researcher	K+F segéd- személyzet techni- cians	összes foglal- kozta- tott Total R&D	a kutatók, fejlesztők researcher	K+F segéd- személyzet technicians
			tényleges létszáma (fő) staff number (person)	teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszáma (fő) calculated staff number (FTE) (person)				
2.9	Agrárműszaki tudományok <i>Agroengineering</i>	28	263	181	41	75	53	16
2.10	Katonai műszaki tudományok <i>Military engineering and technology</i>	6	45	36	6	12	11	1
2.11	Multidiszciplináris műszaki tudományok <i>Multidisciplinary engineering and technology</i>	26	526	366	41	137	99	12
2.12	Élelmiszeripar <i>Food industry</i>	19	275	212	42	79	58	16
2.13	Könnyűipar <i>Light industry</i>	3	72	52	13	13	9	3
	Műszaki tudományok összesen Engineering and technology	221	4 537	3 200	552	1 279	932	164
3.1	Elméleti orvostudományok <i>Theoretical medical sciences</i>	34	1 232	533	346	432	194	140
3.2	Klinikai orvostudományok <i>Practical medical sciences</i>	84	3 398	1 654	1 131	629	388	156
3.3	Egészségtudományok <i>Health sciences</i>	18	806	510	106	177	119	30
3.4	Gyógyszertudományok <i>Pharmacology, medicine research</i>	14	301	152	85	102	63	27
3.5	Multidiszciplináris orvostudományok <i>Multidisciplinary medical sciences</i>	2	12	8	–	3	3	–
	Orvostudományok összesen Medical sciences	152	5 749	2 857	1 668	1 343	767	353
4.1	Növénytermesztés, kertészet <i>Cultivation, horticulture</i>	56	673	370	131	305	138	74
4.2	Állatorvos-tudományok <i>Veterinary medicine</i>	15	331	133	123	90	46	30
4.3	Állattenyésztési tudományok <i>Animal husbandry</i>	21	276	176	40	106	68	17

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek létszámadatai (folytatás)
Staff number of R&D units in tertiary education (continued)

Szám- jel Code	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Kutató- fejlesztő helyek száma <i>Number of R&D units</i>	Az	Ebből – <i>Of which</i>		Az	Ebből – <i>Of which</i>	
			összes foglal- kozta- tott <i>Total R&D</i>	a kutatók, fejlesztők <i>researcher</i>	K+F segéd- személyzet <i>techini- cians</i>	összes foglal- kozta- tott <i>Total R&D</i>	a kutatók, fejlesztők <i>researcher</i>	K+F segéd- személyzet <i>techinicians</i>
			tényleges létszáma (fő) <i>staff number (person)</i>	teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszáma (fő) <i>calculated staff number (FTE) (person)</i>				
4.5	Erdészet és vadgazdálkodás <i>Forestry and hunting</i>	9	104	67	21	47	28	13
4.6	Multidiszciplináris agrártud. <i>Multidisciplinary agricultural sciences</i>	40	581	361	76	305	160	54
	Agrártudományok összesen <i>Agricultural sciences</i>	141	1 965	1 107	391	853	440	188
5.1	Gazdálkodás és szervezés <i>Organization science</i>	37	589	498	18	141	131	3
5.2	Közgazdaság-tudományok <i>Economics</i>	43	715	562	26	181	152	7
5.3	Állam- és jogtudományok <i>Political sciences and law</i>	80	813	679	4	241	215	1
5.4	Szociológiai tudományok <i>Sociology</i>	10	152	125	7	44	41	1
5.5	Politikatudományok <i>Political sciences</i>	8	110	100	1	27	26	–
5.6	Hadtudományok <i>Military art</i>	10	139	118	5	31	30	–
5.7	Multidiszciplináris társtud. <i>Multidisciplinary social sciences</i>	170	2 292	1 681	89	681	560	26
5.8	Földrajz <i>Geography</i>	15	144	115	13	45	38	6
	Társadalomtudományok összesen <i>Social sciences</i>	373	4 954	3 878	163	1 391	1 193	44
6.1	Történelem <i>History</i>	50	458	396	7	156	143	2
6.2	Irodalom <i>Literature</i>	22	216	192	5	68	63	2
6.3	Nyelvtudományok <i>Languages</i>	129	2 037	1 774	29	593	561	6
6.4	Filozófiai tudományok <i>Philosophy</i>	19	157	133	4	54	49	2
6.5	Nevelés és sporttudományok <i>Pedagogy and sports sciences</i>	117	1 669	1 201	62	429	296	18

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek létszámadatai (folytatás)
Staff number of R&D units in tertiary education (continued)

Szám- jel Code	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Kutató- fejlesztő helyek száma <i>Number of R&D units</i>	Az	Ebből – <i>Of which</i>		Az	Ebből – <i>Of which</i>	
			összes foglal- kozta- tott <i>Total R&D</i>	a kutatók, fejlesztők <i>researcher</i>	K+F segéd- személyzet <i>techini- cians</i>	összes foglal- kozta- tott <i>Total R&D</i>	a kutatók, fejlesztők <i>researcher</i>	K+F segéd- személyzet <i>techinicians</i>
			tényleges létszáma (fő) <i>staff number (person)</i>	teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszáma (fő) <i>calculated staff number (FTE) (person)</i>				
6.6	Pszichológiai tudományok <i>Psychology</i>	20	323	273	15	99	86	8
6.7	Néprajz és kulturális antropológia <i>Ethnography and anthropology</i>	6	36	28	–	13	13	–
6.8	Művészet és művelődéstört. tud. <i>Research of arts</i>	30	511	417	43	155	111	26
6.9	Vallástudományok <i>Religious sciences</i>	62	560	429	8	166	127	5
6.10	Média és kommunikációs tudományok <i>Media and communication sciences</i>	14	193	156	4	61	49	2
6.11	Multidiszciplináris bölcseztudományok <i>Multidisciplinary humanities</i>	47	606	422	28	150	112	15
	Bölcseztudományok összesen <i>Humanities</i>	516	6 766	5 421	205	1 944	1 610	86
	Mindösszesen <i>Total</i>	1 628	27 769	18 971	3 724	8 272	5 957	1 157

2. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek ráfordításai (millió Ft)
R&D expenditure of R&D units in tertiary education (million HUF)

Számjel <i>Code</i>	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Összes ráfordítás <i>Total expenditure</i>	Ebből – <i>Of which</i>	
			költség <i>current expenditure</i>	beruházás <i>capital expenditure</i>
1.1	Matematika és számítástechnika <i>Mathematics and computer sciences</i>	1 327	1 244	83
1.2	Fizikai tudományok <i>Physics</i>	1 780	1 532	248
1.3	Kémiai tudományok <i>Chemistry</i>	2 839	2 273	566
1.4	Földtudományok <i>Geological sciences</i>	706	616	90
1.5	Biológiai tudományok <i>Biological science</i>	2 634	2 155	479
1.6	Környezettudományok <i>Environmental sciences</i>	253	189	64
1.7	Multidiszciplináris természet tud. <i>Multidisciplinary natural sciences</i>	658	483	175
	Természetudományok összesen <i>Natural sciences</i>	10 197	8 492	1 705
2.1	Építőmérnöki tudományok <i>Building, construction engineering</i>	972	922	50
2.2	Villamosmérnöki tudományok <i>Electrical industry</i>	218	174	44
2.4	Anyagtudományok és technológiák <i>Sciences of materials and technologies</i>	428	393	35
2.5	Gépészeti tudományok <i>Mechanical engineering</i>	1 486	1 346	140
2.6	Közlekedéstudományok <i>Transport</i>	116	104	12
2.7	Vegyésmérnöki tudományok <i>Chemical industry</i>	585	477	108
2.8	Informatikai tudományok <i>Informatics</i>	3 363	2 997	366
2.9	Agrárműszaki tudományok <i>Agroengineering</i>	518	421	97
2.10	Katonai műszaki tudományok <i>Military engineering and technology</i>	58	55	3
2.11	Multidiszciplináris műszakitud. <i>Multidisciplinary engineering and technology</i>	908	783	125
2.12	Élelmiszeripar <i>Food industry</i>	532	404	128
2.13	Könnyűipar <i>Light industry</i>	131	109	22
	Műszaki tudományok összesen <i>Engineering and technology</i>	9 315	8 185	1 130
3.1	Elméleti orvostudományok <i>Theoretical medical sciences</i>	1 838	1 485	353

2. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek ráfordításai (millió Ft) (folytatás)
R&D expenditure of R&D units in tertiary education (million HUF) (continued)

Számjel <i>Code</i>	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Összes ráfordítás <i>Total expenditure</i>	Ebből – <i>Of which</i>	
			költség <i>current expenditure</i>	beruházás <i>capital expenditure</i>
3.2	Klinikai orvostudományok <i>Practical medical sciences</i>	3 358	2 809	549
3.3	Egészségtudományok <i>Health sciences</i>	673	595	78
3.4	Gyógyszertudományok <i>Pharmacology, medicine research</i>	641	487	154
3.5	Multidiszciplináris orvostud. <i>Multidisciplinary medical sciences</i>	100	48	52
	Orvostudományok összesen <i>Medical sciences</i>	6 610	5 424	1186
4.1	Növénytermesztés, kertészet <i>Cultivation, horticulture</i>	1 755	1 564	191
4.2	Állatorvos-tudományok <i>Veterinary medicine</i>	409	364	45
4.3	Állattenyésztési tudományok <i>Animal husbandry</i>	812	704	108
4.5	Erdészet és vadgazdálkodás <i>Forestry and hunting</i>	402	344	58
4.6	Multidiszciplináris agrártudományok <i>Multidisciplinary agricultural sciences</i>	1 526	1 374	152
	Agrártudományok összesen <i>Agricultural sciences</i>	4 904	4 350	554
5.1	Gazdálkodás és szervezés <i>Organization science</i>	572	491	81
5.2	Közgazdaság-tudományok <i>Economics</i>	910	820	90
5.3	Állam- és jogtudományok <i>Political sciences and law</i>	1 049	1 026	23
5.4	Szociológiai tudományok <i>Sociology</i>	334	305	29
5.5	Politikatudományok <i>Political sciences</i>	138	125	13
5.6	Hadtudományok <i>Military art</i>	165	144	21
5.7	Multidiszciplináris társtud. <i>Multidisciplinary social sciences</i>	3 755	3 311	444
5.8	Földrajz <i>Geography</i>	254	239	15
	Társadalomtudományok összesen <i>Social sciences</i>	7 177	6 461	716
6.1	Történelem <i>History</i>	862	804	58
6.2	Irodalom <i>Literature</i>	438	415	23
6.3	Nyelvtudományok <i>Languages</i>	2 681	2 394	287

2. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek ráfordításai (millió Ft) (folytatás)
R&D expenditure of R&D units in tertiary education (million HUF) (continued)

Számjel <i>Code</i>	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Összes ráfordítás <i>Total expenditure</i>	Ebből – <i>Of which</i>	
			költség <i>current expenditure</i>	beruházás <i>capital expenditure</i>
6.4	Filozófiai tudományok <i>Philosophy</i>	242	238	4
6.5	Nevelés- és sporttudományok <i>Pedagogy and sports sciences</i>	1 651	1 536	115
6.6	Pszichológiai tudományok <i>Psychology</i>	448	417	31
6.7	Néprajz és kulturális antropológia <i>Ethnography and anthropology</i>	114	110	4
6.8	Művészet- és művelődéstört. tud. <i>Research of arts</i>	666	626	40
6.9	Vallástudományok <i>Religious sciences</i>	615	551	64
6.10	Média- és kommunikációs tud. <i>Media and communication sciences</i>	361	304	57
6.11	Multidiszciplináris bölcsészettud. <i>Multidisciplinary humanities</i>	691	615	76
	Bölcsészettudományok összesen <i>Humanities</i>	8 769	8 010	759
	Mindösszesen <i>Total</i>	46 972	40 922	6 050

3. A kutatási témák, fejlesztési feladatok száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken
Number of research themes and development tasks in R&D units in tertiary education

Számjel	Tudományág, ágazat	Kutatási témák, fejlesztési feladatok száma összesen	Ebből – <i>Of which</i>			
			alap-	alkalmazott	fejlesztési	nemzetközi együttműködés keretében munkált
Code	Field of science	Research themes development tasks	témák, feladatok száma – <i>number of themes and tasks</i>			
			basic	applied	development	internationale cooperation
1.1	Matematika és számítástechnika <i>Mathematics and computer sciences</i>	261	169	76	16	41
1.2	Fizikai tudományok <i>Physics</i>	226	133	53	40	52
1.3	Kémiai tudományok <i>Chemistry</i>	584	364	147	73	69
1.4	Földtudományok <i>Geological sciences</i>	145	83	42	20	18
1.5	Biológiai tudományok <i>Biological science</i>	546	410	111	25	59
1.6	Környezettudományok <i>Environmental sciences</i>	71	59	11	1	4
1.7	Multidiszciplináris term. tud. <i>Multidisciplinary natural sciences</i>	203	142	48	13	21
	Természettudományok összesen <i>Natural sciences</i>	2 036	1 360	488	188	264
2.1	Építőmérnöki tudományok <i>Building, construction engineering</i>	197	43	84	70	9
2.2	Villamosmérnöki tudományok <i>Electrical industry</i>	53	2	24	27	–
2.4	Anyagtudományok és technológiák <i>Sciences of materials and technologies</i>	134	18	76	40	2
2.5	Gépészeti tudományok <i>Mechanical engineering</i>	303	53	122	128	21
2.6	Közlekedéstudományok <i>Transport</i>	26	10	14	2	1
2.7	Vegyésmérnöki tudományok <i>Chemical industry</i>	137	32	74	31	11
2.8	Informatikai tudományok <i>Informatics</i>	467	105	193	169	38
2.9	Agrárműszaki tudományok <i>Agroengineering</i>	118	21	68	29	7

3. A kutatási témák, fejlesztési feladatok száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken (folytatás)

Number of research themes and development tasks in R&D units in tertiary education (continued)

Számjel	Tudományág, ágazat	Kutatási témák, fejlesztési feladatok száma összesen	Ebből – <i>Of which</i>			
			alap-	alkalmazott	fejlesztési	nemzetközi együttműködés keretében munkált
Code	Field of science	Research themes development tasks	témák, feladatok száma – <i>number of themes and tasks</i>			
			basic	applied	development	internationale cooperation
2.10	Katonai műszaki tudományok <i>Military engineering and technology</i>	44	3	38	3	3
2.11	Multidiszciplináris műszaki tud. <i>Multidisciplinary engineering and technology</i>	242	59	128	55	17
2.12	Élelmiszeripar <i>Food industry</i>	87	24	35	28	5
2.13	Könnyűipar <i>Light industry</i>	45	15	29	1	–
	Műszaki tudományok összesen <i>Engineering and technology</i>	1 853	385	885	583	114
3.1	Elméleti orvostudományok <i>Theoretical medical sciences</i>	448	355	64	29	34
3.2	Klinikai orvostudományok <i>Practical medical sciences</i>	752	381	200	171	29
3.3	Egészségtudományok <i>Health sciences</i>	118	78	36	4	8
3.4	Gyógyszertudományok <i>Pharmacology, medicine research</i>	105	74	16	15	5
3.5	Multidiszciplináris orvostud. <i>Multidisciplinary medical sciences</i>	19	1	18	–	–
	Orvostudományok összesen <i>Medical sciences</i>	1 442	889	334	219	76
4.1	Növénytermesztés, kertészet <i>Cultivation, horticulture</i>	487	117	224	146	27
4.2	Állatorvos-tudományok <i>Veterinary medicine</i>	108	31	40	37	2
4.3	Állattenyésztési tudományok <i>Animal husbandry</i>	191	44	126	21	12
4.5	Erdészet és vadgazdálkodás <i>Forestry and hunting</i>	125	53	63	9	–
4.6	Multidiszciplináris agrártud. <i>Multidisciplinary agricultural sciences</i>	288	55	163	70	9
	Agrártudományok összesen <i>Agricultural sciences</i>	1 199	300	616	283	50
5.1	Gazdálkodás és szervezés <i>Organization science</i>	124	28	88	8	7
5.2	Közgazdaság-tudományok <i>Economics</i>	153	47	93	13	6

3. A kutatási témák, fejlesztési feladatok száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken (folytatás)

Number of research themes and development tasks in R&D units in tertiary education (continued)

Számjel	Tudományág, ágazat	Kutatási témák, fejlesztési feladatok száma összesen	Ebből – <i>Of which</i>			
			alap-	alkalmazott	fejlesztési	nemzetközi együttműködés keretében munkált
Code	Field of science	Research themes development tasks	témák, feladatok száma – <i>number of themes and tasks</i>			
			<i>basic</i>	<i>applied</i>	<i>development</i>	<i>internationale cooperation</i>
5.3	Állam- és jogtudományok <i>Political sciences and law</i>	368	325	43	–	14
5.4	Szociológiai tudományok <i>Sociology</i>	74	49	23	2	1
5.5	Politikatudományok <i>Political sciences</i>	33	20	10	3	–
5.6	Hadtudományok <i>Military art</i>	82	12	61	9	4
5.7	Multidiszciplináris társtud. <i>Multidisciplinary social sciences</i>	719	301	324	94	65
5.8	Földrajz <i>Geography</i>	83	52	30	1	2
	Társadalomtudományok összesen <i>Social sciences</i>	1 636	834	672	130	99
6.1	Történelem <i>History</i>	243	179	62	2	16
6.2	Irodalom <i>Literature</i>	101	82	19	–	2
6.3	Nyelvtudományok <i>Languages</i>	833	503	278	52	46
6.4	Filozófiai tudományok <i>Philosophy</i>	70	54	14	2	–
6.5	Nevelés- és sporttudományok <i>Pedagogy and sports sciences</i>	480	167	243	70	39
6.6	Pszichológiai tudományok <i>Psychology</i>	72	23	46	3	2
6.7	Néprajz és kult. antropológia <i>Ethnography and anthropology</i>	16	14	2	–	–
6.8	Művészet- és művelődéstört. tud. <i>Research of arts</i>	294	124	121	49	3
6.9	Vallástudományok <i>Religious sciences</i>	183	140	41	2	7
6.10	Média- és kommunikációs tud. <i>Media and communication sciences</i>	54	16	23	15	2
6.11	Multidiszciplináris bölcsészettud. <i>Multidisciplinary humanities</i>	160	74	57	29	13
	Bölcsészettudományok összesen <i>Humanities</i>	2 506	1 376	906	224	130
	Mindösszesen <i>Total</i>	10 672	5 144	3 901	1 627	733

4. A megjelent tudományos publikációk száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken
Number of scientific publications of R&D units in tertiary education

Szám -jel Code	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Magyar nyelvű <i>In Hungarian</i>		Idegen nyelvű <i>In foreign language</i>	
		könyvek <i>books</i>	szakfolyó- iratokban megjelent cikkek <i>articles</i>	könyvek <i>books</i>	külföldi szak- folyóiratokban megjelent cikkek <i>articles published in Academic Acta and scientific journal abroad</i>
száma – number					
1.1	Matematika és számítástechnika <i>Mathematics and computer sciences</i>	28	174	13	514
1.2	Fizikai tudományok <i>Physics</i>	36	137	16	499
1.3	Kémiai tudományok <i>Chemistry</i>	16	164	43	808
1.4	Földtudományok <i>Geological sciences</i>	26	144	6	185
1.5	Biológiai tudományok <i>Biological science</i>	63	244	27	627
1.6	Környezettudományok <i>Environmental sciences</i>	2	6	–	33
1.7	Multidiszciplináris term. tud. <i>Multidisciplinary natural sciences</i>	39	172	9	184
	Természettudományok összesen <i>Natural sciences</i>	210	1 041	114	2 850
2.1	Építőmérnöki tudományok <i>Building, construction engineering</i>	41	315	9	101
2.2	Villamosmérnöki tudományok <i>Electrical industry</i>	6	59	–	81
2.4	Anyagtudományok és technológiák <i>Sciences of materials and technologies</i>	10	208	4	89
2.5	Gépészeti tudományok <i>Mechanical engineering</i>	24	259	5	265
2.6	Közlekedéstudományok <i>Transport</i>	7	60	–	11
2.7	Vegyésmérnöki tudományok <i>Chemical industry</i>	12	44	3	120
2.8	Informatikai tudományok <i>Informatics</i>	103	402	7	539
2.9	Agrárműszaki tudományok <i>Agroengineering</i>	47	176	1	60
2.10	Katonai műszaki tudományok <i>Military engineering and techology</i>	7	61	–	21

4. A megjelent tudományos publikációk száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken (folytatás)

Number of scientific publications of R&D units in tertiary education (continued)

Szám-jel Code	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Magyar nyelvű <i>In Hungarian</i>		Idegen nyelvű <i>In foreign language</i>	
		könyvek <i>books</i>	szakfolyóiratokban megjelent cikkek <i>articles</i>	könyvek <i>books</i>	külföldi szakfolyóiratokban megjelent cikkek <i>articles published in Academic Acta and scientific journal abroad</i>
		száma – number			
2.11	Multidiszciplináris műszaki tud. <i>Multidisciplinary engineering and technology</i>	42	256	5	296
2.12	Élelmiszeripar <i>Food industry</i>	9	180	2	106
2.13	Könnyűipar <i>Light industry</i>	7	34	–	26
	Műszaki tudományok összesen <i>Engineering and technology</i>	315	2 054	36	1 715
3.1	Elméleti orvostudományok <i>Theoretical medical sciences</i>	36	122	16	465
3.2	Klinikai orvostudományok <i>Practical medical sciences</i>	178	890	30	656
3.3	Egészségtudományok <i>Health sciences</i>	64	272	10	123
3.4	Gyógyszertudományok <i>Pharmacology, medicine research</i>	1	69	2	139
3.5	Multidiszciplináris orvostud. <i>Multidisciplinary medical sciences</i>	–	–	1	11
	Orvostudományok összesen <i>Medical sciences</i>	279	1 353	59	1 394
4.1	Növénytermesztés, kertészet <i>Cultivation, horticulture</i>	64	812	17	310
4.2	Állatorvos-tudományok <i>Veterinary medicine</i>	11	101	–	90
4.3	Állattenyésztési tudományok <i>Animal husbandry</i>	29	294	2	96
4.5	Erdészet és vadgazdálkodás <i>Forestry and hunting</i>	17	150	–	52
4.6	Multidiszciplináris agrártud. <i>Multidisciplinary agricultural sciences</i>	101	369	4	133
	Agrártudományok összesen <i>Agricultural sciences</i>	222	1 726	23	681
5.1	Gazdálkodás és szervezés <i>Organization science</i>	86	241	10	51
5.2	Közgazdaság-tudományok <i>Economics</i>	91	306	17	98

4. A megjelent tudományos publikációk száma a felsőoktatási kutató, fejlesztő helyeken (folytatás)

Number of scientific publications of R&D units in tertiary education (continued)

Szám-jel Code	Tudományág, ágazat <i>Field of science</i>	Magyar nyelvű <i>In Hungarian</i>		Idegen nyelvű <i>In foreign language</i>	
		könyvek <i>books</i>	szakfolyóiratokban megjelent cikkek <i>articles</i>	könyvek <i>books</i>	külföldi szakfolyóiratokban megjelent cikkek <i>articles published in Academic Acta and scientific journal abroad</i>
		száma – number			
5.3	Állam- és jogtudományok <i>Political sciences and law</i>	180	984	20	217
5.4	Szociológiai tudományok <i>Sociology</i>	48	204	11	56
5.5	Politikatudományok <i>Political sciences</i>	18	140	2	31
5.6	Hadtudományok <i>Military art</i>	12	96	–	15
5.7	Multidiszciplináris társtud. <i>Multidisciplinary social sciences</i>	374	1 439	40	394
5.8	Földrajz <i>Geography</i>	69	197	4	43
	Társadalomtud. összesen <i>Social sciences</i>	878	3 607	104	905
6.1	Történelem <i>History</i>	133	679	16	266
6.2	Irodalom <i>Literature</i>	65	460	8	81
6.3	Nyelvtudományok <i>Languages</i>	213	1 302	212	1 026
6.4	Filozófiai tudományok <i>Philosophy</i>	30	228	6	78
6.5	Nevelés- és sporttudományok <i>Pedagogy and sports sciences</i>	213	1 123	26	161
6.6	Pszichológiai tudományok <i>Psychology</i>	44	195	1	43
6.7	Néprajz és kult. antropológia <i>Ethnography and anthropology</i>	30	91	4	31
6.8	Művészet- és művelődéstört. tud. <i>Research of arts</i>	135	327	51	78
6.9	Vallástudományok <i>Religious sciences</i>	65	262	9	59
6.10	Média- és kommunikációs tud. <i>Media and communication sciences</i>	34	184	3	25
6.11	Multidiszciplináris bölcsészettud. <i>Multidisciplinary humanities</i>	52	204	21	37
	Bölcsészettud. összesen <i>Humanities</i>	1 014	5 055	357	1 885
	Mindösszesen <i>Total</i>	2 918	14 836	693	9 430

5. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai tudományáganként az összes kutatóhely %-ában
Key data of R&D units in tertiary education as a percentage of all R&D units by field of science

Megnevezés <i>Denomination</i>	Természet- tudományok <i>Natural sciences</i>	Műszaki tudományok <i>Engineering and technology</i>	Orvostudo- mányok <i>Medical sciences</i>	Agrártudo- mányok <i>Agricultural sciences</i>	Társadalom- tudományok <i>Social sciences</i>	Bölcsészet- tudományok <i>Humanities</i>	Összesen <i>Total</i>
Kutatóhelyek száma <i>Number of R&D units</i>	75,5	32,4	68,8	58,0	83,4	89,1	65,9
Tényleges létszám <i>Staff number</i>	50,7	34,3	73,5	43,3	81,2	71,1	57,0
Ebből kutató – <i>Of which researcher</i>	53,7	38,6	76,6	52,9	83,2	79,2	62,6
Számított létszám <i>Calculated staff number</i>	31,5	16,3	50,7	32,1	62,6	59,4	35,5
Ebből kutató – <i>Of which researcher</i>	33,1	18,2	55,9	33,8	64,8	64,8	39,2
K+F ráfordítás <i>R&D expenditure</i>	31,9	13,0	40,0	29,3	52,6	55,0	28,2
K+F költség <i>R&D current expenditure</i>	31,5	14,2	42,8	30,0	52,9	54,4	29,5
K+F beruházás <i>R&D capital expenditure</i>	34,1	7,9	30,5	24,9	50,2	61,1	21,5
Kutatási témák száma <i>Number of research themes</i>	55,0	27,2	67,3	49,7	59,7	70,4	49,9
Ebből – <i>Of which:</i>							
alapkutatás <i>basic research</i>	57,5	59,7	82,1	51,7	66,5	66,1	64,2
alkalmazott kutatás <i>applied research</i>	52,5	43,6	47,0	49,8	52,6	75,9	52,9
kísérleti fejlesztés <i>development</i>	46,0	14,1	62,8	47,3	62,2	78,6	27,2
nemzetközi együttműködés keretében kidolgozott <i>internationale cooperation</i>	39,6	17,6	32,1	35,5	58,2	87,2	36,5

D) RÉSZLETES TÁBLÁZATOK RÉGIÓK SZERINT, 2003
DETAILED TABLES BY REGIONS, 2003

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai
Key data of R&D units in tertiary education

Terület Regions	Kutató- helyek száma R&D units	Tényleges létszám Staff number		Számított létszám ^{a)} FTE equivalent		Összes K+F ráfor- dítás R&D expendi- tures	K+F költség Current expendi- tures	Beru- házás Capital expendi- tures
		össze- sen total	ebből kutató of which researcher	össze- sen total	ebből kutató of which researcher			
Országos összesen Total	1 628	27 769	18 971	8 272	5 957	46 972	40 922	6 050
Ebből : – <i>Of which</i>								
Budapest	662	11 472	8 474	3 384	2 553	20 430	18 054	2 376
vidék – <i>country</i>	966	16 297	10 497	4 888	3 404	26 542	22 868	3 674
		Részletezés régióként <i>Detailed by regions</i>						
Közép-Magyarország <i>Central Hungary</i>	736	12 434	9 129	3 720	2 779	22 191	19 657	2 534
Közép-Dunántúl <i>Central Transdanubia</i>	105	1 825	1 270	548	393	4 520	3 536	984
Nyugat-Dunántúl <i>Western Transdanubia</i>	118	1 434	1 104	403	329	2 201	1 894	307
Dél-Dunántúl <i>Southern Transdanubia</i>	147	2 727	1 583	768	494	3 477	3 099	378
Észak-Magyarország <i>Northern Hungary</i>	98	1 752	1 330	523	411	2 445	2 234	211
Észak-Alföld <i>Northern Great Plain</i>	218	3 754	2 410	1 377	898	6 900	6 092	808
Dél-Alföld <i>Southern Great Plain</i>	206	3 843	2 145	933	653	5 238	4 410	828

a) Teljes munkaidejű foglalkoztatottakra átszámított létszám.

a) *Calculated staff number in full time equivalent.*

1. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai (folytatás)
Key data of R&D units in tertiary education (continued)

Terület <i>Region</i>	Kutatási témák, fejlesztési feladatok száma <i>Number of research themes, development tasks</i>	Ebből – <i>Of which</i>			
		alap- <i>basic</i>	alkalmazott <i>applied</i>	fejlesztési <i>development</i>	nemzetközi együttműködés keretében munkált <i>in international cooperation</i>
		kutatási <i>research</i>		témák, feladatok száma <i>themes, tasks (number)</i>	
Országos összesen <i>Total</i>	10 672	5 144	3 901	1 627	733
Ebből – <i>Of which</i>					
Budapest	4 110	1 881	1 551	678	325
Vidék – <i>country</i>	6 562	3 263	2 350	949	408
Részletezés régióként <i>Detailed by region</i>					
Közép-Magyarország <i>Central Hungary</i>	4 509	2 061	1 687	761	361
Közép-Dunántúl <i>Central Transdanubia</i>	807	230	359	218	76
Nyugat-Dunántúl <i>Western Transdanubia</i>	707	252	327	128	35
Dél-Dunántúl <i>Southern Transdanubia</i>	956	511	416	29	58
Észak-Magyarország <i>Northern Hungary</i>	869	364	368	137	39
Észak-Alföld <i>Northern Great Plain</i>	1 420	926	353	141	84
Dél-Alföld <i>Southern Great Plain</i>	1 404	800	391	213	80

a) Teljes munkaidejű foglalkoztatottakra átszámított létszám.
a) *Calculated staff number in full time equivalent.*

2. A felsőoktatási kutató, fejlesztő helyek főbb adatai az összes kutatóhely %-ában
Key data of R&D units in tertiary education as a percentage of the all R&D units

Megnevezés <i>Denomination</i>	Közép- Magyarország <i>Central Hungary</i>	Közép- Dunántúl <i>Central Trans- danubia</i>	Nyugat- Dunántúl <i>Western Trans- danubia</i>	Dél- Dunántúl <i>Southern Trans- danubia</i>	Észak- Magyarország <i>Northern Hungary</i>	Észak- Alföld <i>Northern Great Plain</i>	Dél- Alföld <i>Southern Great Plain</i>	Összesen <i>Total</i>
Kutatóhelyek száma <i>R&D units</i>	59,7	60,3	72,4	77,4	68,1	76,5	73,0	65,9
Tényleges létszám <i>Staff number</i>	45,3	67,5	61,9	84,2	73,7	79,8	65,5	57,0
Ebből kutató – <i>Of which researcher</i>	51,1	72,4	75,3	84,7	84,0	83,8	74,5	62,6
Számított létszám <i>Calculated staff number</i>	24,6	43,9	44,9	70,8	54,7	72,7	44,2	35,5
Ebből kutató – <i>Of which researcher</i>	27,6	51,0	54,5	70,3	70,6	72,5	53,7	39,2
K+F ráfordítás <i>R&D expenditures</i>	19,3	43,6	38,3	67,4	59,3	53,2	39,9	28,2
K+F költség <i>R&D current expenditure</i>	20,6	46,7	37,6	67,6	60,5	54,7	40,5	29,5
K+F beruházás <i>R&D capital expenditure</i>	13,0	35,3	42,6	65,9	49,5	43,9	36,7	21,5
Kutatási témák száma <i>Number of research themes</i>	38,3	60,9	52,0	71,9	65,6	68,8	64,2	49,9
Ebből – <i>Of which</i>	45,9	85,2	68,1	92,2	89,2	92,0	88,3	64,2
<i>basic research</i>								
alkalmazott kutatás <i>applied research</i>	38,5	86,7	83,8	74,3	80,0	59,8	66,6	52,9
kísérleti fejlesztés <i>development</i>	26,2	34,0	21,3	13,4	30,0	30,3	30,7	27,2
nemzetközi együttműködés keretében munkált <i>in international cooperation</i>	28,5	79,2	40,7	49,6	20,4	80,0	53,7	36,5

III. FOGALMAK ÉS MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

Az adatgyűjtés alapja a KSH tudományos kutatási, kísérleti fejlesztési (továbbiakban K+F), évente rendszeresen végrehajtott adatfelvétele, valamint az OM felsőoktatási intézmények (egyetem, főiskola) hallgatóira, illetve az oklevelet szerzettekre vonatkozó adatfelvétele.

Az adatok forrása

Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban – 227/2002 (XI.7.) kormányrendelet alapján – elrendelt adatgyűjtések.

A KSH-adatgyűjtések OSAP-számai: 1071, 1072, 1074

Az OM-adatgyűjtések OSAP-számai: 1434, 1435

A megfigyelés köre

A K+F adatgyűjtés kiterjed mindazon szervezetekre (kutatóintézetek, jogi személyiségű vállalkozások, egyetemek, főiskolák, klinikák, költségvetési szervezetek és intézmények), ahol kutatást, kísérleti fejlesztést végeznek.

Az oktatási adatfelvétel magába foglalja a felsőoktatási törvényben megnevezett intézményeket a fenntartó jellegétől függetlenül.

Fontosabb fogalmak

Felsőoktatási kutatóhely

Felsőoktatási kutatóhely az az egyetemi, főiskolai szervezeti egység, amely az oktató-nevelő (gyógyító-megelőző, termelésfejlesztő) munka mellett, esetleg attól elkülönítve kutatómunkát végez. A számbavétel egységei az egyetemek, főiskolák szervezeti egységei: intézet, laboratórium, tanszékcsoport vagy önállóan működő tanszék, klinika, továbbá az egyetemek, főiskolák mellett működő kutatóintézetek.

Tényleges létszám

A kutatók, fejlesztők (akik a kutatást, kísérleti fejlesztést közvetlenül végzik), a kutatási, fejlesztési segédszemélyzet; továbbá az egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozásúak (akik a munka feltételeit biztosítják) együtt.

A felsőoktatási kutatóhelyek létszámának két fő csoportját különböztetjük meg:

- oktatási (klinikai stb.) személyzet, akik munkaidejüknek csak egy részében végeznek tudományos kutatási tevékenységet,
- kutatási személyzet, akiknek alaptevékenysége az egyetem, főiskola tudományos kutatási feladatainak ellátása.

Számított létszám

A teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszám, azaz a foglalkoztatottak tudományos kutatásra, kísérleti fejlesztésre fordított idejének a teljes munkaidőhöz viszonyított arányával súlyozott létszám.

Ráfordítások

A költségek és a beruházások együttes összege, bármilyen hazai vagy külföldi forrásból származnak, és függetlenül attól, hogy a pénzforrás eredetileg kutatásra, kísérleti fejlesztésre vagy más célra állt rendelkezésre.

A felsőoktatási kutatóhely költségei: kifejezetten kutatási célra juttatott, illetve tudományos kutatás céljára felhasznált összegeket, valamint a vállalt szerződéses munkák (kutatás, fejlesztés, tervezés, vállalkozás stb.) költségeit tartalmazzák. Ide tartozik bármely minisztériumtól kapott vagy bármilyen pénzügyi alaptól juttatott kutatási támogatás; valamely nemzetközi vagy külföldi szervtől tudományos kutatás céljára kapott támogatás; az egyetemi, főiskolai költségvetésben kutatásra juttatott, illetve kutatásra terhelhető (számított) összeg. Ez utóbbit az adatszolgáltatók úgy állapítják meg, hogy az oktatók kutatásra fordított munkaidőhányada arányában vett éves munkabérlányadot kiegészítik – anyag- és más költségek címén – e munkabérlányad meghatározott részével.

Felsőoktatási kutatóhelyek beruházásai: a felsőoktatási kutatóhely beruházással kapcsolatos költségei között kizárólag vagy főként a kutatási tevékenység végzését elősegítő kiadások vehetők figyelembe.

A megfigyelés időpontja, illetve időtartama

A K+F adatoknál a kutatóhelyek év végi állapotot tükröznek, a létszámadatok éves átlagot, a pénzügyi és tudományos munkára vonatkozó mutatószámok éves időtartamra vonatkoznak.

Az oktatási adatok a kezdődő tanév elejének időpontjára vonatkoznak, a „végzetek” kategória a jelölt naptári évben tanulmányaikat befejezők számát tartalmazza.

A pénzügyi adatok összehasonlítása

A költségvetési, valamint a K+F ráfordítási adatok folyó áron számítottak, a növekedési indexek folyó áron alapulnak.

METHODOLOGY

Data collection is based on observation of R+D activities, surveyed by Central Statistical Office, and high level education's statistics of Ministry of Education.

Data sources:

National Programme for Statistical Data Collection; GR 227/2002. (XI.7.) enacted annually by Governmental Regulation based on Statistical Act (Act XLVI/1993)

R+D activities: No 1071, 1072, 1074

Education: No 1434, 1435

Coverage

R&D: data collection is covering all organisations where research and development is carried out

(Research institutes, enterprises with legal entity, universities, clinics, colleges, government organisations and institutes)

Data collection on education includes all institutes in tertiary education specified by the Act of Tertiary Education irrespectively of their maintenance.

The main categories

R&D units of tertiary education

Units of universities, (institutes, departments, clinics, laboratories), where research and development is carried out together with education.

Total staff number of R&D units

Researchers and engineers; promoting by their work directly the research and development, the R&D assistants as well as other manual and non-manual workers providing for the working conditions

Research personnel on tertiary education

This category includes two groups of personnel:

- *educational personnel*
- *researchers*

Calculated staff number (Full-time equivalent, FTE)

*The actual staff number converted to full-time employees, i.e. staff number weighted with the ratio of time spent with actual research **and** development and the total working hours*

R&D expenditure

The total amount of current costs and capital costs, from any kind of domestic or foreign source and irrespectively of the fact whether the financial source was originally assigned for research, development or any other purposes Expenditure is calculated in current price

Reference period

Data on R&D refer on 31.dec. of examined year.

Data on education refer on the beginning of school year.